

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.

Sötét világosság.

Irtá: Stolte Kunike Leo.

Ünnep van. Templomok ezreiben milliók borulnak le az Ur előtt, hogy az élet harcában megtépett szivekre gyógyító irt keressenek. Keresik az Istent, a Mindenhatót, ki elháríthatja a bajt, megfoghatja a végzet lesújtó kezét, ki a kint örömmé, a csapást áldássá fordíthatja át. Szól az ének, papok könyörgése, orgonák bugása száll az Ur trónusa felé. És az Isten, a végtelen nagy Szeretet, újra megkönyörül a gyarló emberen, s megmenti az elbukástól, feltámasztván benne a továbbélés egyetlen rugóját: a reményt.

Elül az imák halk mormolása, elapadnak a szerencsétlenek könnyei és megszűnik egy pillanatra a kezek tördelése. Valami kimondhatatlan érzés tölti el a kebleket, melynek alaphangja egy édes, naiv remény, hogy *most már másképpen lesz.*

Szegény, szerencsétlen emberek! — Tudjátok-e, hogy az első lépés, mellyel a szent helyről kiléptek, vadállatok csapására vezet, hol mint a vérszag után rohanó éji vad: testvér a testvért tapossa? Tudjátok-e, hogy abban a percben, mikor reményteli szívvel elhagyjátok az Ur hajlékát, magatok is meg-

változtok és olyanok lesztek, mint a többiek: álutakon boldogság után futó szerencsétlenek, kik még lehetnek hívők, de már nem keresztények?

Ha tudjátok is, mégsem tesztek róla és ott folytatjátok ünnep után, ahol ünnep előtt elhagyátok. S mulnak a napok és egy másik ünnep újra templomban talál, hol ismét megindulnak a könnyek, panaszos s hajók. Jön újra a szép remény, de nyomában ismét a csalódás. Így megy ez évről-évre emberöltőkön, századokon át. Egyaránt boldogtalan: hívő, hitetlen. Az első mindent megfajító teoriákon törí esztét, a második kételkedni kezd, vagy megadja magát. Az egyikől elrabolja a boldogságot, a megfajthetetlen *végso* ok, a másiktól a számtalan csapás. — Örült tudósokkal, lélekbeteg hitetlenekkel van tele a világ. S körülöttünk nevetlen árvák, elhagyott aggok, betegek, kikkel senki sem törődik, hajléktalan, éhező koldusok, züllésnek zsákmányul dobott gyermekek. Elégületlenség mindenfelé, melyet azon bizonytalan jövő, mely felé az emberiség most halad, csak növel. A boldogság országa sehol. Együnk, igyunk, aludjunk — mondja

az egyik — közös sorsunk ugyanis a halál. Erényekről, önteláldozó önzetlenségről prédikál a másik — mert a jutalmazás helye a tulvilág. Melyik embernek van igaza? Azoknak, kik keblünk érzelmeit durván érintve, Isten lételet tagadják és Krisztust embernek, az embert állatnak tartják? Vagy azoknak, kik kint, szenvedést, türelést, más javát szolgáló erényeket, lemondást hirdetnek egy másvilági jutalomért?

Egyiknek sem. Istentagadó lelkében soha sem élhet harmonia, mely nélkül nincs boldogság, de puszta másvilági boldogságért sem küzdhet ember boldogan, míg vággyal, szenvedéllyel teli teste van.

Ezért van annyi boldogtalanság, Ezért van sötét világosság Világosság, mondja a pap és tettetés, kétszínűség, sötétség támad szavai nyomán. Legyen világosság, mondja a szabadgondolkodó és az első lépésnél sötétségben csetlik, botlik. Az ember pedig marad mi volt: boldogtalan.

Itt van tehát a boldogság? Hol van a Jézus hirdette ország? E földön nincs, hanem ott rejtőzik eifeledve azon régi lapokon, melyet úgy hívják, hogy

TARCA.

Ahol az ég a földdel összeér.

Gyerekkorunk méléző balga vágyát
Hányszor rászedte a csalóka tér:
Hányszor hívott, csalt a tünde vonalhoz,
Ahol az ég a földdel összeér.

Botorka lábbal, aprózva, szaladva
Majd, hogy elértük néha-néha már,
De hogyha közben kissé megpihentünk,
Mingyárt odébb állt a hűtlen határ.

Oh miért is kellett felvilágosodnunk,
Oh miért nyíltak fel lelkünk szemei?
Mért jött a földrajz, a földrajztanár úr,
S földgömbjével maga Galilei? . . .

Aztán még egyszer, még egyetlenegyszer
Derült fel az a régi szép világ:
Mikor a rózsák bimbóba hasadtak
S nyíltak, nyíltak a gyenge violák.

Mikor az erdő csendje volt a szótár,
Mely lelkünk titkát mondta nesztelen,

Mikor nem volt más se földön, se égen,
Csak szerelem, csak édes szerelem.

És néztünk-néztünk a távolba újból,
Álomvilágba járva képekér',
És láttuk, láttuk a vonal futását,
Ahol az ég a földdel összeér.

Oh miért is kell a hulló falevélnék
A méla csendet felrezzenteni?
Szétüzni az álmot az ébredésnek,
Mikor álmodni olyan isteni! . . .

Most már gyalogszert ballagunk az uton,
Szárnyatlan lelkünk mankója a hit,
S szedjük fanyalgó istenfélelemmel
A vén idő vigasztalásait.

S ahogy megyünk, mindig világosabb lesz,
Hogy a jó utat most értük csak el,
Ki kételkedik még, annak a közelgő
Örök világosság majd megfelel.

Im ott a kert, a csend és béke kertje,
Sok néma kő benn, iratos, fehér:
Ott, ott lesz ama domb mögött bizonynal,
Ahol az ég a földdel összeér.

SZÁVAY GYULA.

Ádám Nyiregyházán.

(Folytatás.)

... És Ádám szaladt, menekült. Üldözői lihegése elmaradt mögötte, de ő szaladt tovább, hajtotta az ismeretlen veszélytől való félelem.

Hirtelen berregést hallott a feje felett. Feltekintett és egy égő repülőgépet látott, melyből egy meztelen alak hajlott ki, ki utolsó ruhadarbját szórta a földre.

— Quo vadis? kiáltott Ádám a légi úrra.

— Cso?

— Azt kérdelem, hogy hová vádlizik, azaz repül? Kimaga?

— Én Bleuer Illés vagyok, Bléry Ottó hive. Az előtt biplánt, Látham féle gépet használtam, de belátham, hogy ezzel boldogulni nem lehet. Most tehát egy monoplánt gyújtottam fel. Az ég felé törtetek.

— De ég a masinája!

— Hallja, hát látott már maga Illést, aki nem tüzes gépen mászkál? Maga egy hülye!

Majd lejjebb szállt:

— No! Béküljünk ki! és elövelt egy üveget, két poharat és odanyújtá Ádámnak:

— Ön tsön! Igyunk brudersaftot!

EISLER KÁROLY utóda

divatáruháza Nyiregyháza.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy elődöm,
Eisler Károly ur tevékenységével

nagy karácsonyi vásárt rendezek, mely alkalommal az összes ajándéknak alkalmas cikkeket félárban árusítom el, a miről kérem a n. é. közönséget minden vételkényszer nélkül meggyőződni.

Kiváló tisztelettel EISLER KÁROLY utóda.

Kézimunkák félárban. — Tiszta selyem Blusoknak 10 K drbja.

Uj Testamentom. Van-e ott ember és ember közt különbség, meg nem hallgatott panasz, egymás ellen törés, bűn, erkölcstelenség, tettetés, rágalom, hazugság?

Van-e egyetlen olyan kérdés, melyet az meg ne fejtene? Nincs. Olvassuk el Lassale-t, Marx-ot és utána Krisztus minden igéjét és gondolkozzunk.

Két különböző világ alakul majd ki lelki szemeink előtt s ha bennök a boldogság országát keressük Jézusnak adunk igazat, mikor azt mondja „*Aki engem lát, az látja az Atyát, aki engem követ, meglesi a boldogság országát.*”

Ezt kellene tehát követnünk és akkor nemcsak hívők lennénk, hanem keresztények is. Akkor éltünk nem volna remények kelése, halása, könnyek omlása, kezek tördelése.

Karácsony.

És lőn „*Dicsőség az Istennek, béke a jóakaratu embereknek.*”

Századok vihara, nemzetek küzdelme, emberek harca vonul el, a szent karácsony ünnepen elmélkedve. Keresi az ember a békét és nem találja. Keresi az Istent s távolodik tőle. Szeretetért sóhaj, és gyilkolja egymást. S míg futkos céltalanul, magamagát is keresve, nem látja, nem veszi észre azt, ki szinte nesztelenül lépett be a világba, hogy országoljon mindörökké.

Megszületett a testet öltött szeretet, megszületett az Isten fia, a názáreti Jézus. A szeretet ünnepe a karácsony, ezért kedves nekünk. Jézus hozta a földre a békét: ezért ideálunk. Addig az idegen vallásu, hazáju ember szeretete hallatlan volt; az ellenség szeretete pedig épen képtelenség, neveltség. Az ellenség gyűlölete, üldözése pedig erény.

Az „egyenlőség, szabadság és testvériség” szent jelszavát, az életben való gyakorlását e napon tanultuk meg; és megtanított rá épen az, kinek még létezését is tagadásba meri venni az ember. Pedig Jézus megdönthetetlen tény! Valóságok valósága. Nem erő, nem eszme, nem fantazma, nem fantom, nem csinált ideál, nem látomány. Ő tény. Él. Meghalt. Föltámadt. Él. Él. Él. Alakit. Uralkodik. Győz. Ha menekülünk, utánunk jön. Ha ellene szegülünk, összezúz. Egész lényege csupa szépség, csupa jóság, csupa tisztaság, csupa szentség, csupa öröm.

Nyugodtan befejezhette Róma időszámítását 752 évvel, mert többé alapításából nem lesz

— Szevasz!
— Cerbusz!
— *Te tsél!*
— Mit csináljak?
— *Tsél!*
— Nem értem! szól *Ádám* bamba képpel...
— Látszik, hülye vagy! Nem ismered ezt azt igét: „*teni*”? Elragozom, hogy tanulj:

Tök,
Tesz,
T,
Tünk,
Tetek,
Tenek.

Ha tehát önözlek, így alakul: Ön tsön! Ferstanden?

— Fer!
— Trará! Bim, bam! trará! Hangzott a város felől. *Tűs van a virágvárosban!* (Értsd a Bujtoson.) A tűzoltók érkeztek. Hirtelen leszereltek, teleköpték a szivattyút, (nagy volt a vízhiány!) két ácsorgó csavargót először elverték a rendőrök, azután húzták velük a fecskendőt. Hatalmas sugár szökött Illés úr gépére, mely elaludt és lezuhant.

A rendőrök rárohantak és lefoglák:

— Az törvénynevében!
— Kinek a nevében?
— A törvénynek!
— Ki az?
— Az egy ur Pesten.

évszámítás. De kezdődött egy új számítás, egy új élet a karácsony napjával. Új élet, melynek első hírnökei a napkeleti királyok, aztán a zsidók, aztán a görögök, aztán a rómaiak, aztán a barbárok, aztán minden népek, nyelvek, törzsek, nemzetek, melyek az ég alatt laknak s hozták neki sziveket és ő adott nekik boldogságot.

Zugban született, a betlehemi országot mellett Anno I. a legelső nap, a legelső órában, de az egész világ az övé. A Giurizankár 8840 méteres csúcsától az Atlanti óceán 14 ezer méternyi mélységig és azon túl folyót, mezőt, éret, ormot, ültetvényt, világvárost, gyárakat, kunyhót és királyi palotát, műhelyt, templomot törvényházat lefoglalt a maga számára.

Ezt csak Isten tehette, ez csak isteni mű lehet.

És ez isteni szeretetnek apostola legalább ma — ez ünnepen — minden ember. A gazdag fénytől tündöklő palotának s a szegény kunyhónak egyszerű lakója egyaránt. Szeretettel közeledik egymáshoz minden ember, még az is, kiből kihalt annak utolsó szikrája is, mert rajjong érte, mert ha nem érzi is, mutatni akarja. Mutatni az apró figyelemmel, a gyöngédséggel, melylyel embertársához, vagy családjához közeledik. S a ki fennen hordva fejét, büszke gög-jében Istennek képzelet magát, most érzi csekély-ségét s most nem szégyenli bevallani, ha szóval nem is, de a szónál ékebben beszélő tettel.

Üdvözlégyszent nap, mely az élet viharában s ádáz harcában eltávolítottakat összehozod! Üdvözlégys, mert ma megszűnik legalább pillanatra az önzés, az örült hajszs a lángra lobbantod a kialudt, kiaszott sziveket. Üdvözlégys! mert ma látja be az ember, hogy *csak ember*, s bármily egetverő legyen esze, tudománya, mily messze áll attól, a kit Te nekünk adtál.

Oh vajha az egész földet áthatná s általakítaná a mindent megváltoztató, mindent boldogító tanításod; az *emberszeretet*.

A gyermekvédelem.

A törvény az ismétlő iskolák felállítását elrendelte. A felállított ismétlő iskolák nem felelnek meg azon intencióknak, melyek a törvény alkotóit vezették. Bizonyítja ezt egyrészt az, hogy a törvény az egész vonalon végrehajtva még mindig nincs; másrészt a gazdasági irányu ismétlő iskolák küszöbön álló reformja s azon körülmény, hogy az ismétlő iskolákkal rendelkező városok temesvári kongresszusa szükséges nek tartotta tanácskozása keretébe felvenni e kérdés közigazgatási utoni rendezését.

Bár javulás e téren a közigazgatás közeli reformjától várható, mégis szükséges e kérdés állandó napirenden tartása, a kérdés kereteinek megvitatása, belső tartalmának megállapítása azon fiziológiai, pszichikai, szociális és etikai okok miatt, melyekkel e kérdés elválaszthatatlan kapcsolatban áll.

— Biztos úr, hát én rab vagyok most?
— *Az!* Előre! Hej! Nézzétek csak! Fogjátok meg! Ez az a reggeli bolond, az *Ádám!*
Ádám megfordult és szaladt. Két rendőr utánna.

— Hadd fusson a bolond!
Ádám pedig futott a Kossuth-térre. Megszólitott egy ur féle embert:

— Mi ez itt?
— A piac.
— Hát a kertben van a piac, vagy a piac van a kert?

— Nézze, jó ember, ezen városuk legelső emberei törlik a fejüket, de eredményre nem jutnak... Ki maga tulajdonképpen?

— Én az első ember vagyok!
— Itt nálunk?
— Az egész világon!

— Maga?
— No ná, nem én! De ám éhes vagyok!
— Én is. Van pénze?

— Nincs!
— No, akkor Isten megáldja!
— Aztán utána szaladt:

— Mondja csak, hát a dutyiban adnak enni?
— Adnak.

Ádám a rendőrség felé indult. Jelentkezik lezárják, legalább enni kap. Talán Illés is ott lesz! A kapuban találkozott egy rendőrrel:

— Én vagyok az az *Ádám*, akit leaktartak tartóztatni.

A napközi otthonok célja a pillanatnyomor enyhítése által az iskolalátogatás megkönnyítése. A háztartási iskola szervezete es működési köre a fiugyermeket kizárja. Az iparos tanonciskola mindkét nembeli ifjúság azon részét öleli fel, kik rendes foglalkozási kör mellett a szellemi foknak megfelelő otthonnal rendelkeznek.

A megalkotandó új intézmény, mely a 12—15 év közötti, foglalkozás nélküli gyermek érdekeit úgy lesz hivatva felölelni, hogy azt kenyérkeresetében ne akadályozza, ezen értékes támponttal nem bírhat. Nem, mert anyagát a társadalom legalsóbb rétegei szolgáltatják, kik előtt a szép, nemes, jó, szóval az esztetikai és morális érzék ismeretlen fogalom, kiknek lelkéből hiányzó otthon, család fogalma keserű érzelmeket vált ki s szívökben az elhagyatottság az elnyomatás keserű tudatát teremti meg.

Foglalkozási körük nem rendszeres. Legtöbbször a szülői kényszer, az életfenntartás ösztöne dobja ki őket, mint a társadalom parazitáit az utca sorába.

Természetes, hogy a gyermek gyöngé fizikuma így melegágya lesz az emberiség rémének, mely legnagyobb számmal közülök szedi áldozatait.

A fiziológiai káros kinövéssekkel karöltve jár a pszichikai abnormitások egész kategóriája. Az utcára kidobott gyermek előtt feltarul a korcsma rothadt, bűzös világa, az erkölcstelen lebuja minden szennye s az itt szerzett trivialis képzetek sokasága kiöli lelkök nemes érzelmeit.

A fiziológiai és psych. okok mellett socialis és etikai okok sürgetik e kérdés rendezését. Socialis okok azért, mert a különböző eszmeáramlatoktól ugyszólván átitatott társadalomban a forrongást a nyugalom csak akkor válthatja fel, ha az emberileg megteremtethető véges boldogság alapja — a megelégedés — a legszélesebb rétegekben otthonra lel.

Etikai okok azért, mert csökken a társadalom magasabb rétegeinek élete és vagyona ellen elkövetett s az erotika keretébe tartozó büntettek nagy százaléka s a minimumra redukálódnak a fiatalok büntetéseik által elkövetett büntettek megtorlását alkotott gyermekbíróóságok költségei.

Ezek az okok arra mutatnak, hogy a baj gyökere mély. Orvosolni csak úgy lehet, ha az anyagi helyzet javítása által lehetővé tesszük a szülőknél a gyermekről a gondoskodást, mivel pedig ez a nyomasztó gazdasági viszonyok miatt lehetetlen, tehát úgy: hogy azon 12—15 év közötti gyermekek részére, kik rendes szülői ellátásban, nevelésben nem részesülnek, oly intézetet szervezünk, melynek munkaköre elm. gyak. és kenyérkereseti ágakra osztva a gyermek kenyérkereseti foglalkozását helyhatósági szabályrendelet útján kizárólag ez intézet tanulóira korlátozottan kiadott engedély alapján úgy irányítsa és szabályozza, hogy a gyermek fizikai és morális fejlődését a kenyérkereseti foglalkozás érintése nélkül biztosítsa.

— Bánom is én!
— De én bánom, mert éhes vagyok!
— Bánom is én! Nincs is itthon senki.
— Hát hol vannak?
— Vigyáznak, hogy a disznók gyalog ne járjanak.

— Hát hogyan?
— Kocsin!
Ádám megfordult és elsielt. Nekiszaladt egy *szavahihető* urnak.

— Vigyázzon! Szemtelen disznó!
Ádám végig nézett rajta, beült egy fiakherbe:

— Sóstó!
— Gyio! Nyete!

Es a sóstói uton gyönyörködött a mesés látványban. Kiirtott erdő, nyakig érő sár, egymásra zsufolt villák, elakado kisvasút... Oh, mi szép...

— Itt vagyunk!
Ádám kiszalt és fizetés nélkül távozni akart.
— Hé! Fizetni! Hangzott mellette a kocsis éles hangja!

— Engedje meg — válaszolt Ádám — hogy a nm. földművelésügyi miniszter ur 1910/354915. sz. rendeletére hivatkozhassam...

— Ne papoljon! Fizessen!
... melynek értelmében a disznóknak kocsin kell járni, nekem pedig pénzem nincs...

— Disznó! Ordított a fiakkeres és elővéve ostora boldogabbik végét dögönyözni kezdte

Azzal, hogy heti 5-6 órára kiragadjuk őket a posványból s ez időt leszámítva tovább hagyjuk őket ott, hogy lefűrdjék magukról a tisztaságot — a kérdést meg nem oldottuk.

Van a társadalomnak egy áramlata, mely a család ellen tör és a szabad szerelmet dicsőíti. Ez a gyermeknevelést az állam feladatának tekintti. Erre nincs szükség. A család egyénünkkel egybeforrt oly testté vált reális valóság, melyet utopisztikus rajongók kedvéért a társadalom testéből az említett okokon kívül azért sem lehet, mert a gyermek gondozását nem társadalmi tekintetek, nem a törvény, hanem a vér szava biztosítja.

Am, ha az árvákról, a lelenckről a gondoskodást az állam és társadalom magára nézve kötelezőnek elismerte, akkor a szóban forgó gyermekekről is az államnak vagy a társadalomnak kell gondoskodnia.

Kötelességévé teszik ezt a crim. antropológia statiszt. adatainak azon tanításai, hogy a bűntettek legnagyobb százalékának eredete itt keresendő és e kérdés rendezése maga után vonja a bűntettek s ezek kapcsán az igazságügyi kiadások csökkenését, mert a börtönökre fordított kiadások az államot és társadalmat itt terhelik és nem ott.

A fedezet egy része tehát itt és a társadalom magasabb rétegeinek vagyona, élete elleni bűntettek csökkentése következtében előálló bajok redukálásában lehet fel.

A vagyon aránytalan eloszlása, a társadalom rideg közönye mellett méltányos-e az a kívánság, hogy szenvedésüket némán tűrjék, mert ha nem teszik, akkor vasvesszővel vág arcukba a törvény a teljes morális dekadencia árán is?

A büntetés elszívése után megtudja-e védeni a jog a megtört a társadalom sujtó ítélete ellen, mely büntet, de fel nem emel?

Gondoskodott-e a társadalom olyan intézményekről, melyek segítségével az elhagyottak megmenthetők?

Ha igen, akkor a kitzitító ítélet jogos, ha nem, akkor vétek!

Csoda-e, ha a kitzitottból kitör az ós állatösztrón s a fenálló ellen tör?

Van-e nagyobb szenvedés, midőn az apa látja ártatlan gyermeke didergő, vézna testét; midőn gyöngye karja lágyan ölel, ajka mosolyog, de kenyeret kér?

Ádámot. Egyszerre egy tökrésgy levél hullott előtte a földre. Felkapta. Látszott a sorokon, hogy sietve irták és a halovány sorok mutatták, hogy leittatták a levelet. Ádám térden állva olvasá a részeg levelet, mely még mindig ordított:

Nem, nem, nem,
Nem, nem, nem
Nem megyek én
Innen! Hopp!
Mig engem a
Péter bácsi
Ádám urnak
Le nem dob!

— „Megbocsájtok“ — olvasá Ádám — „figyelj a megmentésedre kínálkozó alkalomra!“ Ennyi, több semmi.

— Fizeit, vagy nem fizet? ordított a kocsis, Ádámot hatalmasan pofon csapva, miközben félre dobta a teljesen széttörött ostoronyelet...

— Péter! Dörgé az Úr hatalmas hangja — szólj Leiter Jakabnak, az Ézsau öccsének, eressze le létráját Ádámnak...

Ádám sikoltva tűrte a kocsis ökölcsapásait és várt... Hirtelen egy hosszú létra ereszkedett le előtte. Megragadta, kitepte magát a kocsis karjaiból és rohant, sietett fel a létrán, két-három fokot lépve egyszerre. A kocsis bámulva tekintett utána, a létra Ádám alatt eltűnt.

Ádám pedig siet fel, az ég felé és odaért, vagy még mindig mászik, ha meg nem halt...

Elítélhető-e az, kit a bizalommal kérő, ártatlan gyermeki szó taszít a börtönbe?

Az államnak vagy társadalomnak meg kell mozdulni. A tőke aránytalan eloszlása miatt támadt szenvedésnek nivellálnia kell.

Igaz szívből üdvözljük a városok kezdő akcióját, mint olyat, melyből a jövőben csak áldás és üdv fakad.

Szélcsend alatt.

Háborgó tengeren nincs ellenség, csak jóbarát. A felsőséges, mindent elsöpréssel, pusztulással fenyegető vihar láttára — akiket fenyeget — mind-mind egygyé válnak. — Közösen szeretnének segíteni egymáson, s e gondolat még azt a kárörömöt, esetleg csak a lélek legmélyén élő, titkos meglepedést is kiöli, amit érezne ugyanaz, ha őt is nem fenyegetné a vég-veszedelem.

Ez jellemzi nemcsak a mérhetlen vizek bizonytalan utasát, hanem a közélet, társadalom hullámzó talaján vergődő, törtető „férfiakat“ is. Nyugalmas időkben — épen ezek! — legalább közömbösen, de leggyakrabban irigy szemmel, féltékenyen nézik egymás felszinen forgolódását, lassu, de annál biztosabb (szinleléssel, képmutatással s a hibák gazdag rejtegetésével történő) térfoglalását.

Ismerik egymást — nagyon jól! Ha másképp nem is, de óvatos hallgatással, a semlegesség köpenybe burkolózva — elősegítik céljaikat. De végtére is oda kerülnek, hogy egyik a másik körét is átlépi, s akkor jön a — (magukba tartott, de kitörésre mindig lesben álló) nehezítés, azaz: — ellenténykedés.

Határozottan azonban nem mernek föllepni, ... mert ugyanúgy reájuk is terítheti a vizes lepedőt az, ki szintoly jól ismeri a támadó lényeges — nem fogyatkozásait, hibáit, hanem egyenesen —: visszaéléseit!

Tehát halgatnak! Legfőlebb burkoltan, óvatosképp adnak kifejezést — adott alkalommal — tetszésüknek. Külsőleg „jó barátok“! Bensőleg esküdt ellenségek, s csak úgy mosolyognak, ha valamelyiknek egy kis baja esik.

De jöjjön csak egy suhintó kéz, mely a maga igazában mindannyiát egyszerre szánja a megérdemelt bukásra! Pillanat csak: s elváhatatlan cimborák! Egy test, egy lélek lesznek; — itt már mindannyiok veszte forog kockán! És összejön a — (nincs szó reá!)

Elül a sujtó fergeteg... Látszólag újra földerül a fény... A tikkadásnak, szorongásnak vége; föllelekenek a nem sokkal előbb még az utolsóira is elkészültek, tehát annál makacsabban, szívósabban „küzdők“, s — kezdődik előlről. Ellenség — ellenség lesz újra; sőt: szinte szégyenelve, megbánva az előbbi együttérzést, barátságot... fokozott erővel járnak egymás ellenére.

Most már ők keresik, hogy az előbbi rettegésben ki volt a gyávább? Mi mutatta ki jobban kishitű-, kislelkű-, kisszerűségét. Jön a guny! Utánna a méltatlankodó védekezés! Szemre lobbantják egymás magatartását... Nincs tekintet, nincs ál-tekintély: addig viszik, hogy végre is elidegenednek egymástól — örökre.

S aztán már jöhet új orkán. Tombolhat! Elszigetelten, egymagukra buknak el rendre.

Mert minden ellen lehet fegyvert fogni, hadakozni; csak a természet és az igazság: mindenekfelett való.

Veszedelemes a szélcsend mindaddig, míg a hajó-rébe nem ért. Megszűnhet, de ki mondja meg: meddig? Talán a végzet szunnyadó szélsége már percre rá még sokkal nagyobb erővel zúditja a vergődő, szánalmas kapkodókra elemi hatalmát!?

Az első rohamban még segítő társ a remény azoknak, kik a letöréstől félnek; de a meg-megujuló vihar — elveszejti menthetetlen őket!

Mert a természet és igazság: megdönthetetlenek!

Kifogyhatatlan rovat.

Ki ez?

Ha baj van, ott jelen van,
Segélyt hoz legottan!
Ha hazulról távozik,
A baj csak szaporodik!

Ne menj el, maradj itt!
Sohajtnak mi mind itt.
Ennek így kén lenni,
Mert „Röndnek“ muszáj lenni!

Nesse semmi...!

Meg kell adni, nem minden felfang nélkül megy a városi közgyűléseken az egyes indítványok elintézése. Már számtalanszor megesett, hogy amint észreveszik, hogy a tanácsi javaslat sorsa kétes: leveszik a napirendről. Mert hát az kérem egy kis szépséghiba volna, ha véletlenül leszavaznák a mi vezetőinket.

A keddi közgyűlésen is épen ez esett meg. Az adó tisztek kérvényt adtak be, hogy miután a képviselőtestület őket egy rangba helyezte az iktatói és kiadói személyzettel, ők is ugyanugy részesedjenek a 23.000 koronából, mint ezek.

Nagy vita kerekedett. A közgyűlés tulajdonos részétől a kérelmet Erdős Bertalan dr., Halasi János, Murányi László dr., akik pedig értenek a joghoz és törvényhez: állást foglaltak a „kis emberek“ mellett. Vadász Leó dr. és Bogár Lajos „jogi véleménye“ ellenkező volt. Ők nem akartak semmit sem adni az adótiszteknek. Csakhogy azt nem mondták: „örüljenek, hogy még élnek!“

Szóval egy hosszú és szenvedelmes szövegszerű következt. De mit tesz a polgármester? A tanács álláspontja veszedelemben van! A leszavazást nem bírnak el!... Tesz tehát egy indítványt, hogy irjanak fel a miniszterhez s kérdezzék meg tőle, vajjon szánt-e ő az adótiszteknek is „karácsonyi ajándékot“, vagy csak az iktató-és kiadónak?

Ezt aztán elfogadták.

A kérelmezők pedig elmondhatják: nesse semmi, fogd meg jól! De jól!

Urak huncutsága.

Nyakatekert okoskodása van a mi jó tirtákjainknak. Amíg nem adhatta el a disznóját: hallgatott. Most pedig, mikor már viheti a vásárra: zúgolódik. Haragszik a társaira, amiért azok is szeretnének megszabadulni kedves állatkáiktól, s ezzel leszorulnak az árak.

De haragszik az urakra is, mert — úgy mond — azok találták ki, hogy csak most szabad disznókat adni, ventni, hogy olcsón jussanak hozzá. Sőt: most nem is akarnak vásárolni, mert a jövő évben olyan törvény lesz, hogy minden disznót, marhát le kell vágni a vágóhidon, s akkor az urak annyit adnak érte, a mennyit akarnak. „Az egész csak az urak huncutsága!“ kiáltják ekeseredetten.

Igy volt érdemes az ő javukra lépéseket tenni. Amíg baj volt, nem volt baj! Mikor nincs baj: akkor baj van! Hát eshetik meg még másutt is ilyen zavaros történet, mint „Tirtákia“-ban? Nehezen! Vagy ha már igen, akkor ez a hely is biztosan csak — Nyiregyháza lehet.

A „szeretet“ lovagjai.

Az egyedüli egy hites,
Csak a „szabadkőmives“,
Jót tesz mindig biztosan (!)
Épp azért tartják titokban!

Mert köszönetet nem várnak,
Ők csak bosszút állanak,
Ugy, és ahogy csak lehet
Ez náluk emberszeretet? !*)

*) A helybelieknél talán igen.

Akik hiányoznak!

Ha majd valaki egyszer megfogja írni Nyiregyháza természetrajzát, ezt okvellenül bele

Női kézimunkák.

Karácsonyi ajándéktárgyak:
Női kézitáskák, szörme áruk,
nyakkendők, zsebkendők, disz-

kötények, illatszerek és minden
e szakba vágó cikkek olcsó
szabott árak mellett kaphatók: :: férfi-divat és rövidáru üzletében. ::

Valódi amerikai sárcipők.

Kohn Ignácz

:: férfi-divat és rövidáru üzletében. ::

fogja venni: „Nézz be a közgyűlési terembe, s megtudod miről folyik a tárgyalás!”

Példa reá a keddi gyűlés. Azok, akik a vállalkozások kiadásánál, vétel- és eladási ügyeknél mindég érvényesíteni szokták döntő befolyásukat, épen azok nem tartották érdemesnek megjelenni, hogy sorompóba lépjenek a kis tisztviselők érdekében.

Ez nekik mellekes! Ezért kár lett volna lábacskaikat felcipelni az emeletre.

De jöjjön csak újra egy „üzleti” természetű javaslat, melynél a város érdekeit kell megvédeni s éber ellenőrzést gyakorolni a „közvagyon” felett: nem fognak hiányozni s biztos, hogy párfogásuk sikerre vezet.

Szerencse azonban, hogy vannak kevésbé súlyos nagyságok is a városatyák között — akik érdemes gazda-tagtársaikkal felvonultak, hogy egy méltányos, jogos kérés mellett kardoskodjanak. Ezek mégis megmutatták, hogy csak egy kis összetartás és az „érdekszövetkezettől” való függetlenítés könnyen letörheti a maguk nagyságától már telített nagyhatalmakat.

Vajudasok.

Annyifelé húzzák, ráncigálják a piac rendezés ügyét, hogy szinte lehetetlen lesz egészen, igazán megfelelően megoldani.

A legsajnálatosabb az benne, hogy nem is osztályok szerint sorakoznak, hanem érdekcsoport szerint, s hogy a telhetetlenség épen a legrosszabb viszonyok között élő kis-iparosokat akarja elűzni régi jogokon alapuló helyüktől.

Arról, hogy még az iparosok között is akad áruló: megbotránkozás nélkül nem is lehet említést tenni. Pedig talán ártatlanok, s minden bűnük csak az, hogy elhiszik azoknak a maszlagját, kiknek érdeke határozottan az, hogy az iparosok minél messzebb, s a kofák minél közelebb táborozzanak.

Ezekről jó tudnia a városi tanácsnak is, mint a kin óriási felelősség van, s aki nem szabad, hogy kiszolgáltatassa magát senkinek. még ha tiszter annyi rokonság és „testvérek” állanak is a háta mögött.

Egyéni érdeket hajszozni a közérdek hangoztatásával: — gyávaság! Bármennyire is nem tetszik ez a szó azoknak, kiket olyan találóan bélyegeztek meg vele: a szó elhangzása előtt is, most is minden tettükkel biznyságot szolgáltatnak reá.

Vigyázzanak hát az iparosok! Nagyon nagy körültekintéssel, s óvatosan járjanak a maguk ügye után, mert sok az áruló, sok a kenyéririgy s ezeket kihasználja ellenük a jól szervezett kapzsóság.

MUSCHONG-BUZIASFÜROD

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES természetes ásványvíz

ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT

Vese- és hólyagfajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOS LAG AJÁNLVA. Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésben

Nyiregyháza.

Telefon szám 121. 469—5—23

Uj magyar nyelv.

IV.

Bármennyire is hangoztatja a cikkíró a logika törvényeit, a nyelv vajmi keveset törődik vele s tudatjuk, hogy egyes nyelvészekedők kedvéért nem csinálunk új nyelvtant.

Hogy ez a mondat: „Margit és József lementek a kertbe” csupán azért helyes, mert „a legtöbb ember, városi kultúremler majdnem kizárólag az mondja”: még nem bizonyíték arra nézve, hogy a logika szabályait a nyelvre vonatkozólag elösmérjük.

Még hogyha valóban helyes volna ez a szólás, még akkor sem lehetne a szabályt követni, mert hiszen, mint már előbb is említettem, a

nyelv nem törődik a logika szabályaival és sokszor bizony azt sem tudjuk megmondani, hogy miért van így vagy úgy. („Hogy miért használ nyelvünk ezen tulajdonnevek mellett következetesen névmutatót, és miért nem használ például — szintén következetesen — a városnevek mellett, annak bajos okát adni”. Réger Béla: A határozott névmutató 33. old.)

Nekünk az a legtöbb ember, városi kultúremler, kinek a jó nyelvézéke az újságolvasásban elromlott: éppenséggel nem irányadó és nem majmoljuk sem a németet sem a francziát sem az angolt a logika kedvéért, hanem a saját lábunkon járunk és a saját nyelvi sajátosságainkkal élünk. (Nem áll az sem, hogy a logika szabályait az angol, német vagy francia nyelv vakon követi.)

Régi keletű már nagyon ez a logikai nyelvkaptafa, de úgy látszik még néha, néha fölbukkan, mint holmi *ujdonság*, mint valami *bámulatos nyelvi fölfedezés*.

Lássuk csak ezt a nyelvészeti csodabogarat Geleji Katona Istvánnál (1645)

„IV. A' *passiva vozokat az activaktól* felette szükséges megkülönböztetni; mert egyéb-ként az értelem nem csak dicstelen, hanem ellenkező, sőt néhánykor ugyan káromkodó is lenne. Így kell azért igazán szólni: *As embernek teremtése, megváltása, megigazítása, szentelése, dicsőítése*, etc. Nem: *As embernek teremtése, megváltása, megigazítása, szentelése, dicsőítése* etc. mintha az ember teremtett, váltott volna; vagy teremtene, váltana, igazitana, szentelne, dicsőítene.”

„XVI. A' *singularis numerosokat, a pluralisoktól* igen meg kell különböztetni, és az egyről szóló igéket *singulariter*, s' a' többekről szólókat pedig *pluraliter* kell ki-mondani. Mint: *két emberek; tizen-két Apostolok; hetven Tanítványok; tis, húsz esztendő* etc. Nem: *két ember mégyen vala fel; a' 12. Apostol együtt lévén; a' 70. tanítványt ki küldvén; tis, húsz esztendő elmulván* etc. a' mint hallom, hogy a' község szöll; mely egy igen nagy vétkesség a' mi nyelvünkben. A' *Szent Lélek tötte böltsvé az Apostolokat, holott böltsékvé kellene lenni, három része vagyon az igéknek: pro, három részeik vagynak az igéknek* És több e' téle illetlen szólások.”

Ide lyukadunk ki az olyanféle logikai szabályokkal, mint a milyenekről a cikkíró álmodozik.

Millig Gyula.

(Folyt. köv.)

Két színházi est.

Bataille: *Balga szűz*. — Molnár Ferenc: *A testőr*.

Két újdonság, két nagy szellemtől, két igazi művészzel még Nyiregyháza is két zsúfolt házat jelent. Mivel ennyiből is világos, hogy a társulat-töredék kirándulása nekünk is jól esett, nem kutatjuk, hogy minek köszönhetjük azt a nagy szerencsét, hogy a fővárosban még javában uralkodó két darab előadását ilyen hamar élvezhetjük városunkban. Hogy a debreceniek a karácsony előtti hetekben elspórolják a pénzüket Zilahytól s hogy ebből kifolyólag Zilahynak bele kell nyulnia az oldalfiókjába, rossz májjal minek emlegetnők, ha ez a belenyulás nekünk is jól esik. Más kérdés e mellett az, hogy ha Zilahy már most elfogyasztja a puskaporát, mi marad akkora, ha majd a rózsák nyílnak és négy-hat hétig kell városunkban táboroznia?

Elfogyasztottuk a Thury-pár bemutatkozásainak érdekességét, megismerkedünk a „slágerekkel” s mire eljő a mi kis csonka szini szezonunk, csak az operettek maradnak hátra, amiket rendszerint kiállítás nélkül és lesóványkodott zenekarral kapunk. Panaszkodásnak azonban e két diadalmas este után nincs helye s nem is akartam másért zsémbelni, mint azért a felfordított világért, hogy a mig más velünk egyenrangú város a szezonban kapja a színházi szezon, addig nekünk csak a szezon csóváján jut egy kis izelítő. Télen csak arra vagyunk jók, hogy ha a debreceni direktor megszorul, átküldje hozzánk a pénztárcáját.

A hétfőn este előadott „Balga szűz” egyéb-ként a körülményekhez képest érett előadásban került színre. A négy felvonásra szabott színmű maga tökéletes művészi alkotás, melyben egyetlen mozzanat sem fölösleges, mint valami óramű,

melyben minden kis csavarnak meg van a maga rendeltetése. Egyik jelenet a másikat magyarázza s mindannyia egymáson épül föl mesteri elhelyezéssel s a színműírás technikájának minden kipróbált raffinériájával. Thurné Csige Böske nemes, isteni türelemmel felruházott asszonya szinte páratlanul áll nemcsak a színházi költők alkotásain végig tekintve, de a színházi ábrázoló művésznők között is. Szerepét oly bensőséggel, annyi rávalósággal testesítette meg, hanghordozása, arcjátéka annyira hű kísérője volt a szövegnek, hogy hatása a lelkekből örökre kitörülhetetlen marad.

Thury Elemér az eltántorodott férj szerepében hasonlóképpen magas művészi játékot produkált, de az ő szerepe már igen kényes határokon mozgott, annyira, hogyha Thurnál kevésbé jó színész játssza, aligha sikerül pártot szereznie a hallgatóság köréből. Pedig a színműből határozottan kibomlik a szerzőnek az a szándéka, hogy ezt a férfit botlása dacára rokonszenvenné tegye a közönség előtt. Thury által ez a szándék sikerült is s csak a darab végén támadt némi csalódás, hogy a költői igazságszolgáltatás nem teljes, amennyiben amellett, hogy kedvesét elvesziti, nyitva marad az út a legszeretőbb, legodaadóbb, legnemesebb feleséghez visszatérni. A költői igazságszolgáltatás csak akkor volna teljes, ha ez az út is el volna zárva, de akkor viszont hol maradna a feleségnek járó jól megérdemelt elégtétel és hol maradna a darab modernsége, mely éppen a kielégítetlenségre pályázik? A Thury-paron kívül a társulat erősségei közül még Kemény Lajos vállalt egy nehéz szerepet, az elcsábított leány atyjának a megszemélyesítését. Kemény Lajos igen sokoldalú, használható színész, erre a szerepre is rápazarolta tehetségének minden kincsét, de hiába, néha a legjobb színészek igrkekezete is megtörik azon, hogy egyéniségüknek egyáltalán nem megfelelő szerepet kell eljátszaniuk.

A herceg — már ezt így szoktuk meg — kitéréseiben, felháborodásában is megőriz valamit méltóságából. Keményt csengő organuma csábítja arra, hogy visszaéljen vele, bár egyébként a leglelkiismeretesebb munka látszik meg a működésén. Vajda Ilonkáról már csak úgy lehet írni, mint kebelbeli művésznőről. Szemünk láttára — anélkül, hogy követhettük volna mérés fejlődését — nőtt ki műkedvelőink közül és lett azzá, a mi: egy elsőrendű társulat elsőrendű tagja. Ha tán gazsi dolgában még nem, de tehetség dolgában bizonyára. Hangsúlyozása és arcjátéka teljesen meggyőz bennünket arról, hogy szerepének korlátlan ura és kibányássza annak legrejtettebb gyöngyeit is. De mivel úgy vesszük őt, mint egy társulat elsőrendű tagját, becézgetésből a hibái előtt sem szabad szemet hunynunk. Egyik az, hogy mozdulatai még meglehetősen kötöttek, ami azonban magától el fog mulni. Terjedelmesebb gesztusok és plasztikai önmegfigyelés! A másik az, hogy kitéréseiben még nem talál rá a kellő hangra, azonban ez is csak gyakorlat dolga. Vajda Ilonka meg fogja ismerni annyira önmagát, hogy nagy tehetségéből minden nem odavalót ki tudjon irtani. Erről kezeskedik eddigi mesés fejlődése. Még Kardosról kell annyit megjegyeznünk, hogy szerepének igazságait elismert ügyessége mellett sem tudta velünk elhitetni. Látszik rajta, hogy többnyire operettekben foglalkoztatják. Amikor alkalma volna rá egy jelenetet komolyan megjátszani, csak kiabál, siet túlesni a szerepén, mintha nem is venné komolyan a hallgatóságát. A darabot a Thury-pár vezette szívbe markoló nagy sikerre.

Kedden Molnár Ferenc „Testőr” c. darabját adták nagyrészt ugyanazok a szereplők. A siker főkelléke, a zsúfolt ház ezuttal is meg volt, mint az előző este, mivel magyar ember, felkapott író bemutatásáról volt szó. A mi közönségünk is tudja, ha máshonnan nem, hát az Ördög előadásából, hogy Molnár Ferencnek minden mondását jól meg kell figyelni, mert semmit sem mond nagyobb jelentőség nélkül. A közönség ennél fogva úgy bele is merül ebbeli igyekezetébe, hogy a leghetetlenebb dolgokat, helyzeteket is elfogadja egy-egy elmés mondás, egy meglepő ötlet kedvéért. Különösen a III-ik felvonásban pattognak egyre-másra a rakéták s csak az a kár, hogy éppen a darab végére már nem marad egyéb, csak elmesség, anélkül, hogy történnék valami. Ezuttal úgy látszik, az volt főigyekezte Molnár Ferencnek, hogy pará-

dés szerepeket írjon s bizonyos, hogy a remek ötleteken kívül a színészek lesznek azok, akik a darab fenmaradását biztosítják.

Thury Elemér a kettős (színész-testőr) szerepben nehéz, fárasztó, de amellett igen hálás munkát végzett. Minden képességgel azon volt, hogy a darab képtelenségeit nagy művészetével elhitesse s amennyi kételkedés maradt a lelkekben, az nem is az ő igyekezetén mulott. Thuryné Csige Böske talán még jobb is volt, mint ahogy a szerző elképzelte, mert még a képzelet is alig éri fel az ő finom alakítását. Az egész darabban a legvalószínűbb, leginkább az életből kikapott jelenet az, mikor a III-ik felvonásban egy drámainak indult jelenetben hirtelen összekap a színészpár azon, hogy melyikük nagyobb művész. A megsértett művésznőrzet fátyolt borít mindenre és csak a saját istenségét igyekszik menteni még azzal szemben is, aki legközvetlenebb osztályosa az életének. A kritikus szerepét Ligeti mérsékeltén, egészében elfogadhatóan játszotta, míg a színészmama népsziműi rikácsolásával csak rontott a vele megosztott jeleneteken. A darab vége, mint már említettem, kissé ellaposodik; annál kellemetlenebb volt, hogy a kordinabuzó korábban indította útnak és későbbben eresztette le a függőnyt, mint ahogy kellett volna. Ám ezért senki sem mondta, hogy ha vége rossz, minden rossz, mert Molnár Ferenc káprázató elméssége nem a csattanóban szokott megnyilatkozni.

SZULTÁN
BOR ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ
VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf
cégeknél.

Bessenyei hangverseny.

Engedve a közóhajnak a Bessenyei-Kör titkára — idegen művészek mellőzésével — városunk legnagyobb tehetségeivel rendeztet estét. A gondosan titkolt műsorból csak ennyit sikerült megszerezniünk:

I.

1. *Az kopasság dicséreti.* Régi magyar írásból felolvassa Popini Albert főtitkár.
2. *Tojás tánc.* Ballábbal lejti: ugyanő.
3. *Kömüves dal.* Szabad férfi kar erkölcsi alapon, vakolóval.
4. *Lánc, lánc testvér-lánc.* Magánjelenet, előadja egy vis-fej.
5. *Voltam király Beotiában!* Letört helyi nagyságok együttes éneke. Karmester Hosszu Benő, a (boy) kottát forgatja a főtitkár. (Szünet.)

II.

1. *Színházalapítás.* Vigjelenet, az állandó-színház összes kísértetei fölvonulnak álarchan, jelmeztelenül.
  2. *Találkosunk a büntető bíróságnál.* Törvényeski karcolat. Felolvassa egy kétes társaság megbízásából Kocsnya Bertalan.
  3. Föllépte a „Royal-Orfeum” ezidőszert legnagyobb vonzóerejének: *I. Mórícznak és az ő kis öccsének.*
- Beléptidij nincs. Az „özvegy-perselyt” hordják majd körül, s fogadják a szives adományokat. A felülfizetéseket majd lapunkban — kivételképpen — nyilvánosan is nyugtázza a kör.
—dur—

TANÜGY.

A vallás és közoktatásügyi miniszter Bundy Péter kisvárdai polgári iskolai tanárt 1911. márc. 1-ig betegség miatt szabadságolta és helyettesítésével Laitin Dániel polg. isk. tanárt bizta meg.

Gyulay István gróf a nagyvársány-ezredes-tanyai közs. iskola létesítését nagymérvű anyagi támogatással tette lehetővé. Ujabban is az új iskolát teljes felszereléssel látta el és ígéretet tett az iskolaszéknek, hogy az iskolát ezentul is istápolni fogja. Vajha sok ilyen lelkes támogatóra találna Szabolcsvármegye átalakulóban lévő tanügye!

Nyugdíjasítás. A vall. és közokt. miniszter Weiszhausz Ignác kisvárdai áll. el. isk. tanitót, ki már 41 év óta szolgálja a tanügyet lelkiismeretesen, 1911. január 1-vel nyugdíjazta és egyúttal köszönetét fejezte ki hosszas és érdem-dus szolgálataiért.

Új bizományos. A dr. Wiltné—Lengyel szerkesztésében megjelent „Földrajz a szabolcsvármegyei III. o. tanulók számára”, a tankönyv bizománya Tóth Sándor nyomdászától Komlóssy János könyvkötőhöz (Lakik: Tokaji-utca 22 sz. alatt) tettét át. Ezen tankönyv nála is megrendelhető.

A napkori állami elemi iskola növendékei f. évi dec 24-én és január 1-én pásztorjátékot rendeznek. A műsor ez: Jézus Krisztus születése, pásztor játék énekekkel. Angyalszivek karácsonya, pásztorjáték.

Tanító választás. Oros község tegnapelőtt 6 új tanitót választott meg. Egy közülük nő, 5 pedig férfi. A község belterületére Párinovszky Sára volt magyi tanitónőt és Sefták Emilt, a külterületre: (Nyirjes-tanya) Beregszászi Nagy József, (Virágos-tanya) Stima Endre, (Harangos tanya) Fuchs József és Magdó József volt nyiregyházi segéd tanitót választották meg.

A Nyiregyházi Zenekedvelők Egyesületének hangversenye.

A „Nyiregyházi Zenekedvelők Egyesülete” szerény címe alatt az elmúlt vasárnap délután a Nagykorona-szálló disztermében a pódiumon megjelent urak alaposan tultettek az egyesület címén, amennyiben az évadot oly fényes sikerrel vezették be, hogy bátran zeneművelőknek, sőt zenekedvelőknek nevezhetjük őket. Erőteljes, székségből fakadó volt annak a fiatal egyesületnek már a születése is, a fejlődése mégis meglepő, ha tekintetbe vesszük, hogy már a második télen olyan művészi előadásban halljuk a legnevesebb zeneszerzők legkiválóbb alkotásait, hogy nem egy nagyobb város megirigyelhetné tőlünk ezt a nemes élvezetet. Már a szereplők egyéniségei is impozánsá teszik ezt az egyesületet, amennyiben társadalmunkban is előkelő pozíciókat betöltő férfiakat láttunk kiállani a sikra, amint hódítani, győzni jöttek a zene varázshatalmával. Többen közülük nem egy elsőrendű művésztén önállóan is közreműködtek, osztatlanul diadalmas elismerést szerezve szereplésükkel. A hallgatóság arcán szinte ragyogott az öröm, hogy kedvelt muzsikusaik így egy táborba tömörülve láthatta és hallgathatta s hogy beváltan, felcseperedetten élvezhette a nagy eseményt, hogy Nyiregyházán van már, sőt él és gyarapszik egy zeneegyesület. Mindez szól magáról a zeneszóval működő zeneegyesületről. A nagy diadalt azonban nemcsak a pódium hirdette, de az egész terem, mely utolsó zugáig megtelt uri közönséggel. Kell-e ennél fényesebb beszéd? A műsoron egyébként Haydin, Grieg és Meyerbeer, régi jó nevek szerepeltek. Különösen Haydint mutatták be ugyszólván minden oldaláról. Hatalmas symphóniájában a legkülönbözőbb változatok sorakoztak szép egymásutánban, mely változatok mindenike külön-külön is egy önálló műremek. Az adagio, allegro con spirito, andante, memetto és allegro vivace voltak ezek az önálló és mégis egymást kiegészítő részek, melyeket voltaképpen a közönség tüntető tapsa osztott szét. Szavakkal bajosan körülírható mély hatást kel-

tett Grieg 2. lyrai dala, melyek közül különösen a Bölcső-dal bájolta el a hallgatóságot. Hatalmas ébresztőként hatott Meyerbeer Koronázási indulója (a Proféta c. dalműből). Minden játékos hajszálnyi pontossággal siklott át az induló nehézségein. Kovach Árpád, aki a zenekart vezényelte, a legkényesebb igényeket is ki-elégítette. Igazán örülnünk kell, hogy községi iskolaszékünk a polgári iskolai tanárválasztásnál a város ebbeli szükségletét is szem előtt tartotta és ilyen megfelelő erő beválasztásával lehetővé tette ennek a derék egyesületnek életképes működését. A Jebrezeni máv. vasgyár fuvózenészei mint vendégek becsületes igyekezettel voltak az egyesület segítségére. A helybeli művészek a következők voltak:

Eckerdt Elek, Füredi Henrik, Dr. Füredi Lajos, Ferenczi Béla, Garay Gyula, Gebhardt Dezső, Handel Lajos, Herceg Kornél, Dr. Hoffmann Móríc, Hoffmann Sándor, Hoffmann Pál, Dr. Juhász Sándor, Liptai Ede, Lojek Gyula, Lőrinczy Barna, Molnár Emil, Dr. Radó Endre, Tamáska Endre, Tester Antal és Vertse K. Andor.

Olvasóinknak és munkatársainknak ezuton is boldog karácsonyi ünnepeket kíván a szerkesztőség.

Hirek.

Naptár.

1910. december.

25. Chanucka ünnepély (izr. iskola.)
26. Tea-délután (Korona.)
26. Kereskedő ifjak tombola estélye (egyleti helyiség).
27. Táncmulatság (Nyirbaktán.)
29. Glücklich Vilma felolvasása (Ker. és Gazd. Köre.)
29. Megyeegülés (Vármegyeháza.)
31. Nyomdászok „Szilveszter-estélye” a Royal étteremben.

1911. január.

1. Ref. egyház táncmulatsága (Nagykálló.)
7. Nőegyleti bál (Korona.)
15. Tűzoltó estély (Kisvárdá.)

Boldog ünnepeket!

Te legszebb, legszentebb
Te legvártabb ünnep,
Töltsd el szeretettel
Elgyötört szívünket!
Ragyogjon mindenütt,
Mint nap, a szeretet . . .
— Boldog ünnepeket!

Ki gazdag, hatalmas,
Leljen a szivére
És ha szegényt talál
Nyuljon erszényébe,
Feledtesse el a
Bánatot s könyeket!
— Boldog ünnepeket!

Ki szegény, elhagyott,
Irigység ne bántsa,
Kárpótolja saját
Lelkének jósága!
A jó ember boldog
Kevéssel is lehet . . .
— Boldog ünnepeket!

Némuljon el minden
Panaszszó és bánat,
Harag és gyűlölet,
Tülekedő vádak!
Uralkodjék rajtunk
Krisztusi szeretet!
— Boldog ünnepeket!

— Megyeegülés. Szabolcsvármegye törvényhatósága e hó 29-én esetleg a következő napokon ülést tart. A tárgysorozat 244 pontból áll; köztük nem egy elvi jelentőségű is.

Házlebontás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** uri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

— **Májerszky Béla kitüntetése.** Amire már oly régen reá szolgált derék polgármesterünk, s ami a város közönségnek is oly hő óhaja volt: végre beteljesedett. Májerszky Bélát Ófelsége a király „királyi tanácsosi” címmel tüntette ki. Elévülhetetlen érdemek jutalmazása e nagy kegy, melynek igazi, érdemes emberre való sugárzását azok tudják legjobban felfogni, kiknek szeme előtt tette a polgármester naggya, virágzóvá Nyiregyházát. Igazi örömmel üdvözljük őt ez alkalommal, s csak azt kérjük, hogy mint eddig, úgy ezután is viselje szívén a mi kinövéséktől annyira hemzsegő városunk sorsát s legyen legalább a *maga* önzetlen személyében a polgárság érdekeinek oly hívséges gondozója, mint volt a múltban.

— **Tea délután.** Ünnepe másodiknapján, e hó 26-án ismét élvezetes délutánt készít elő a Leányegyesület. A műsor, amint az alábbiakból kitűnik, nagy gondnal van összeválogatva. A következők szerepelnek:

1. Komoly szavalat, tartja: Neumann Albertné.
2. Zongorán játszik: György Margit.
3. Vig magánjelenet. Előadja: Répassy Margit.
4. Gyors rajzolóként fellép Göbel J. Árpád, polgári iskolai tanár.

— **Meghívó.** A nyiregyházi jótékony nőegylet 1911. január hó 7-én este 9 órai kezdettel bált rendez a Korona szálló termeiben, melyre a közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Felülfizetéseket köszönettel nyújtázunk. Helyárak: Személyjegyek 4 K. Kis páholy 16 K. Nagy páholy 20 K. Páholyjegyek előre válthatók Jakabovits Fanny kisasszony dohánytőzsdejében.

— **Jótékony kereskedők.** Nyiregyháza kereskedői — mint tavaly is — 1200 koronát osztanak ki a Jótékony Nőegylet, Leányegylet és Izr. Nőegylet gyámoltjai között s így ujévi ajándékokat nem fognak adni.

— **A „Jóbarát” köszönete.** A nyiregyházi pincérek „Jó Barát” asztaltársasága, a jószívű gyűjtőknek, valamint a gyűjtéshez jó szívvvel hozzájárulóknak nagy köszönetet mond. Különösen kiemelendő Papp Lajosné urhölgy a Korona szálló bérlelőjének neje, személy-adományáért és Magyórérlő Ignácné, a mely igyekező és fáradhatatlan buzgósággal gyűjtött e jótéteményű ünnepélyre. Liptay Jenő nagyborkereskedő 3 k., Törley József és Társa 20 k., Littke L. pezsgő gyáros 20 k., Első magy. részvény Serfőzde 10 k., Adler és Gold Kassa 10 k., Réh Ignác M.-Laborcz 10 k., Szt. Lukács kútvállalat 10 k., Budapesti kereskedelmi részv. társ. 5 üveg pezsgő, Bleier Jenő 50 k., Magyórérlő Ignácné 40 k., Laminger Ferenc 23.20, Walkovits Mór 11.10, Matolcsy Péter 5.90, Csapkay Géza 5, Szilvester Fer. 4 koronát.

— **Szamuely: pehely-bajnok!** Csak minap adtunk hírt róla, hogy Szamuely Jenő milyen szép győzelmet aratott a K. E. A. C. birkozó versenyén, s már újabb dicsőséget szerzett Nyiregyházának. Vasárnap dőltek el Debrecenben Felsőmagyarország birkozó bajnokságai. A pehely súlyban Szamuely győzött nagy fölényvel. Szépen küzdöttek még Lejtrik Sámuel és Groszmann Alfréd is.

— **Mulatság.** A nyirbaktai fiatalok e hó 27-én a „Nagyvendéglő” termeiben táncmulatságot adtak. Kezdeté 8 órakor; személyjegy 2 K., családjegy 5 K.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter a nyiregyházi munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé Sarvay János dr. táblabírói címmel és jellelgező fölrüházott törvényszéki bírót és helyettes elnökévé Mráz János járásbíróvá nevezte ki 1911. január 1-től kezdődő háromévi időtartamra.

— **Jegyző választás.** E hó 28-án délelőtt 11 órakor választ magának Dombrád község főjegyzőt. minthogy a volt főjegyző nyugdíjba vonult. Az előjelekből itélve az eddigi jegyzőt válasszák meg jegyzőnek, s így az ő állása is megüresedik.

— **Házasság.** Dr. Hamburger Jenő orvos, Budapest, házasságot kötött Donáth Gizella urleánnyal, Donáth Lipót helybeli kárpitos kedves leányával.

— **Uj találmány.** A magyar királyi szabadalmi hivatal — amint értesülünk — Davalovszky Miklós nyiregyházi iparosnak találmányát (sajtológép agyag és mészhomokléga számára) elfogadta.

— **Ha elfelejtett névjegyet rendelni,** 1/2 óra alatt elkészül a Jóba Elek könyvnyomdájában.

— **A polgármester ünneplése.** Lapzárta-ker értesülünk, hogy Májerszky Béla polgármestert tegnap délután a városi tisztikar ünnepelte, este 7 órakor pedig a tűzoltó egyesület táklyás zenével lepte meg.

— **Gyászír.** Kardos István polgári fiúiskolai igazgatót és nejét súlyos csapás érte. Kis lánya: Magda e hó 18-án rövid szenvedés után elhunyt. Magda éne 19-én volt, társadalmunk nagy részvétnyilvánítása mellett.

— **Uj iparhatósági megbízott.** Nyiregyháza város tanácsa az 1911. év tartamára iparhatósági biztosul Moesz Béla aljegyzőt nevezte, ki helyettesül pedig Bencs Kálmán dr.-t.

— **Eljegyzés.** Ifj. Pivnyik András Hajdusoboszlói városi állat orvos eljegyezte Lendvay Annuskát, özv. Lendvay Kálmánné leányát.

— **Ismét veszett kutya.** L. Kovács András Dankó-baktor a nyiregyházi kutyák megkarbantartásáért, hogy a kutya veszett volt, s ezért a lovat 4 hónapi megfigyelés alá vették, Kertész Bertalan főkapitány pedig az ebzárlatot ismét meghosszabbította.

— **Felolvasás a nőknek.** A „Kereskedők és Gazdák Köre” szorgalmasan folytatja a felolvasó esték rendezését. E hó 29-én este 9 órakor Glücklich Vilma, a közismert feminista szónoknő, tart előadást „A nő kérdés fejlődéstani alapjairól.” A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy a teremben kalapjaikat sziveskedjenek levenni.

— **A nyiregyházi izr. népiskola tanterülete** f. hó 25-én délután 3 és fél órakor az iskola nagytermében Chanucka-ünnepélyt rendez, melyre a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Kedvezmény a szabolcsmezei tüdőbetegeknek.** Debrecenben a Tócs kertben teljesen új, páratlan rendszerű épületekben május 1-én nyílik meg Szatmár Kálmán igazgatók már tettő alatt állanak és most a belső berendezésen dolgoznak. Ezen új intézetben a Széll-Sipos-féle gyógyszerrel kezelik majd a betegeket, amelylyel a Kolozsváron, Debrecenben és Nyiregyházán folytatott kísérletek szerint eddig is meglepő eredményeket értek el. A szer, amely zeolin, tuál és atrobulinból van összeállítva, a lázas betegek étvágyát is mehozza és az előrehaladott tuberkulózisnál is visszafejleszti a kört, úgy, hogy 2-3 nap alatt a jellegetes lábdegenatok is eltűnnek. Szabolcsmezei szegény betegek kedvezményben részesülnek.

— **Hamar megcsipték!** Nagy Mária Klein Jenő korcsmárosnál szolgált. Sok pénz forgott mindig előtte: megkivánta. Kileste, mikor Klein lefeküdt, ekkor belopózott a szobába és 2 tizest ellopott. Reggel Klein észrevette a hiányt, menten Nagy Mária gyanakodott, akinél a rendőrség meg is lelte az összeget.

— **Gondnokságok.** Sam József pócspetri-i és Guttman Adolf nyirbaktói lakosokat gondnokság alá helyezték.

— **Széna, szalma, szecska.** Sichermann Dávidné szállító házában, a Pazonyi-utca 51. száma alatt tűz ütött ki. Egybe volt halmozva nagyobb mennyiségű takarmány, az tüzet fogott, s csak a hirtelenben jött tűzoltói segítség mentette meg a házat is a pusztulástól.

— **Karácsonyi előadások az Apolló-színházban.** Tekintettel a karácsonyi ünnepekre az Apolló vezetősége 10 számból álló „monstre-műsort” állított össze, úgy, hogy mindkét ünnepnapon más és más képek kerülnek színre. A nagyszerű műsor kiváló száma aktuális látványosság, vagy kiváló ujdonság. Kiemelendő mégis: Vizilovadászat c. óriási felülnést keltett természetes sportfelvétel. A bájos Bretagne stb. Mindkét ünnepnapon délután 3-tól speciális gyermekelőadások tartanak. Mesevilág az Apollóban. Színre kerülnek: Tündérhonban. Kiskéményseprők karácsonya. Mentő angyal. Pali a szósban. stb. az ifjúságot mulattató dolgok. Az elite előadás ez alkalommal kedden lesz megtartva, melynek műsorát a nagy műsor kiválóított számjai fogják képezni.

— **Hazai ipar hódítása.** Minden malomtulajdonos gazda, nagy és kisiparos tisztában van azzal, hogy üzleti érdekének első feltétele a kifogástalanul és legolcsóbban azaz a legkevesebb üzemköltséggel működő hajtógép. — Silány gépek beszerzése már nem egy szépen induló vállalat romlását idézte elő. Örömmel üdvözlhetjük a Brunn-Königsfeldi gépgyárnak azon szándékát, hogy legközelebb motorjainak gyártására Magyarországon kitérő gyárát épít. — A Brunn-Königsfeldi 1-600 lóerjű motorok, mint a legszolidabb és leggazdaságosabban dolgozó gépek Magyarországon kitérő hírnevének örvendenek. A fentemelt hazai gyár létesítése a cég agilis vezérképviselőjének, *Abeles Emil*-nek Budapest, V., Váci-ut 14. köszönhető.

— **A zene karácsonyi számának szenzációja:** Puccini új operájának, A nyugat leányának egy főnyíró részlete 4 oldal akadémiai professorok kiváló cikkein kívül Lavotta Rezső és Perényi Géza zeneszerzők dolgozatait és dr. Kriegner Kálmán egy d'Indy-ről szóló érdekes tanulmánya és színesen szerkesztett állandó rovatot találunk a *A zenében*, a mely egyike a legelső zenei szaklapoknak. Műmellékletül Vincent d'Indy és Kun László karnagy arcképei szolgálnak. A zene előfizetési ára egy évre 4 korona. Mindenütt kapható. Egy szám ára 40 fill.

GSARNOK.

Klára végbúcsuja.

Ira: Eria.

Milyen csöndesen, milyen megadással, milyen boldogan feküdt ott. Hiszen most már találkozni fog édes anyjával. kit úgy szeretett, kit olyan régen elveszített.

A nap vörvörös sugarakkal búcsuzott a földtől, mintha haragudott volna a viharra az óriási rombolásért, mely az a kertben okozott.

A haldokló szobájába is betévedtek a csillogó sugarak. Olyan jól esett látni azokat a betegnek, hiszen tudta, hogy ezek egyikén fog lelke a magasba emelkedni.

Az ablakot is kinyitatta. Hadd lássa jobban azt a fényt. Mert olyan gyöngék már a szemei. Mindegyre elsötétül elöttük.

A napsugarak beragyogták szemét, homlokát. Olyan szép, olyan földöntuli volt a fényözönben. S míg nézett, nézett a végtelenbe, halkan ezt suttopta:

Napsugárkák . . . értem jöttetek?

Lelekem készül szállni véletek!

Csak néhány perc még és azután —

Megyek . . . megyek jó anyám után!

Egy dal kíséren föl az égbe . . .

És dalt zengek én majd fölérve!

Jó szívek! . . . Már Isten véletek.

Köszönöm, hogy úgy — szeretettek.

Itt elhallgatott. Merően bámult az ablak előtt nyíló virágokra. Úgy szeretete, úgy gondozta őket mindig. Azok voltak az ő kis testvérei. De ime, újból megszólalt:

Utólszor látlak szép virágok.

Búcsuzom! Föl az égbe szállok.

Ragyog a rózsafelhő szépen

Ott vár anyám, páma a kezében.

Ekszerek, órák, arany- és ezüstneműek alkalmi ajándéktárgyak legolcsóbban
Sándor Rezső elsőrangú ékszerésznel kapható
 NYIREGYHÁZA, Városház-utca 3. szám.

Olyan hihetetlen ez! Az az örökvidám, bohókás gyermek — a ravatalon! Nem lehet az, nem, ha százszor is ezt mondják az orvosok. E gondolatok kizárták egész délután, ez volt, ami siettetette a homályos lépcsőkön. És most itt volt a lány mellett. Hogy örvendett az máskor, ha megpillantotta őt a kertészlak felé közeledni, milyen kipirult arccal futott elé. És most itt fekszik olyan szörnyű csendesen. Talán már nem él? De mégis, még lelezkik! No most végre felnyitotta szemét.

Tiszta öntudat, mélységes komolyság tükröződik szeméből. Mintha éveket öregedett volna az utolsó órákban. De nem veszi észre a körülte állókat, míg végre Bándyné megszólítja.

— Hogy érzed magad, édes kis leánykám?

Klára szaggatottan, halkán feleli bágyadt mosolygással:

— Én már nemsokára nagyon jól leszek. Fönt a csillagok között fogok repülni, . . . de ott is, ott is . . . szeretni fogom keresztanyám, nagyatyámat. . . .

— Gyermekem, ne beszélj így, — kiáltott Péter. A nagyszony is biztatta. — Nem, édes Klárikám, itt maradsz te nekünk! Hisz nem vétettél senkinek, miért szolitana el az Úr ily korán? — Lásd, már is jobban vagy, elmúlt a nagy lázad. mi eddig úgy kínozott. No mondd, hogy úgy, hogy igazam van!

De a leányka szomorúan ingatta fejét. Egy percig hallgatott, majd lassan mondta:

— Virágtartómban van egy halvány Marechal Niel rózsá. Tegnapelőtt hozta ugy-e. nagyapám? S feleletet sem várva, folytatta: Ugy örültem neki, úgy élveztem pompás illatát. . . . Akkor még . . . azt hittem, meggyógyulok. De most . . . most már tudom, hogy mennem kell. . . . Hiv édes anyám! . . . Ne haragudjatok, ha itt hagyalak, de ő jött értem . . . ő! S atszellemült mosollyal folytatta: Igen. . . . Oh, mily szép fehér ruhája volt. . . . Hogy fénylett az arca! Édes anyám, mire a rózsá utolsó levele is lehullik, veled leszek! Kezét imára kuszoltan hallgatott el. Egy rózsaszirm lezuhant szívtelen.

Percekig nem hallatszott más, csak a szívek dobogása, csak a köny reszketett a szemekben.

Klára arca pirulni kezdett, szeme csillogott, újra a láz gyötörte.

Majd rátévedt tekintete a vázában levő rózsára. Egyetlen szirm volt még rajta. És folytatta Klára:

De hullik a rózsá levele . . .

Megyek már . . . megyek . . . én is veled!

Enyhe szél fújt be a kis ablakon, lesodorva az utolsó rózsalevelet. . . .

Az utolsó napsugárral repült már a Klára lelke is föl, föl a magasba. . . .

Csak a bokorban csattogó csalogánydal kísérte e repülést, azután homály lett, reménytelen, sötét éjszaka. . . .

Solem solem hep hep hepp . . .

Vagy 25 év mult el azóta, mikor a Lichtenstein (huszár nyelven Liknistan meg Likistván) huszár ezred egyik százada hosszú 5 évi ott let után elhagyta Boszniát, hogy ismét imádva szeretett szülőföldjére térhessen vissza állomásra. Hej micsoda sürgés forgás volt ott az elindulás hajnalán, még oly örömmel soha huszár nem tisztította meg és nyergelte fel paripáját, mint e nap hajnalán. Ekkor történt meg az a tréfa is, hogy a század egyik tisztje Gróf P. a ki ismeretes volt arról, hogy épen-séggel nem szeretett lefeküdni, de azután annál is kevésbé felkelni, megkérte egyik tiszt-társát, hogy lenne oly jó, korán reggel őt okvetlen felkölteni. Fél négykor beállit fiatal tisztünk, hogy a főhadnagy urat felköltsse, a mi hosszas fáradozás és vízbe mártott szivacs segélyével végre sikerült is. A főhadnagy előtte való este megparancsolta palócz „privadinerjének”, (huszár nyelven „czukrász” vagy „kutya-mosó”) hogy két pár szizma nem lesz a „nagy bagácsiába” pakolva, hanem elől marad használatra; és pedig az egyik pár „vixos” a „marsra” a másik pár „lakkos” pedig a lovoni „paktarisznyába”, hogy legyen egy pár „forhandba” is, ha valamelyik „mars-stácioba” vizitálni kell. Ezen parancsot a „Gyuri” palóczunk hűségesen végre is hajtotta. Minden egyebet annak rendje és módja szerint elpakolt és a „nagy bagácsiát” már 3 órakor hajnalba át vitte a „Rekcum-kancelláriához” (Rechnung, Kanzlei — szám-tiszt iroda) a hol a „frosponok” már készen

állottak, az összes tiszt urak „nagy-bagácsiájának”, valamint a „marodik” és a század „szurkosainak” — (mesteremberek) és szakácsainak tova szállítására. Onnan vissza térve, még egyszer át tisztította a „palócz Gyuri” az egy pár „vixos” és az egy pár „lakkos” csizmát, azután párba állította. Igen ám, de úgy szedte őket párba, hogy az egyik vixos csizma párba került az egyik „lakkos”-sal. Ezt megcselekedve, mint a ki dolgát a legjobb tudása szerint végezte, lábujhegyen besompolygott alvó ura ágyához, és ott az imigyen párosított csizmákat az ágy végénél szépen „hapták”-ba állította.

A második mostoha pár csizma künn maradt az ő szobája asztalán, mert hisz ez majd a főhadnagy uram „paktarisznyájába” lesz pakolva ha elővezetik a „sarzsit” (szolgálati ló) Mire 1/2 4 kor reggel a hadnagy úr teljes „marsagyusztirungba” (menet-öltözet) beállított a főhadnagy urat felkölendő, Gyurink már falatozott. Egyszer csak óriási kacaj hallatszik a szobából, mire egy éles fütty a jel sípon, a mi Gyurinkat a szobába parancsolja. Belép és a „vorsifitos-haptákba” vágja magát. A főhadnagy az orra elé tartja a mostoha pár csizmát és azt kérdi tőle: „Micsoda csizmát hoztál be nekem te marha?” „Hisz ez nem egy pár!” Kinyújtózik erre a mi „Gyurink”, hogy a „hapták” még szembetűnőbb legyen és palócz diálektsussal harsán hangon jelenti: „főhadnagy uramnak alason jelentem, be hozhatom én a másik part is, de ajs csak ójan!” — Mikor azután a két tiszt hahotára fakadt, szegény jó hűség Gyurka majd hogy sóbálványának nem vált ámulatában. Mikor a csizmákat azután behozta és a főhadnagy úr helyesen párosítva megmutatta neki, akkor kezdett nála is hajnalodni és egy fejcsóváló mosolylyal vitte ki a „lakkos”-okat elpakolni.

Ezalatt elhangzott a „század-trombitás” „lóra” fuvása és a század a kapitány úr háza előtt kezdett sorakozni. Végre ez is megvolt. A főhadnagy a század elé állt és mikor a „vitész kapitány úr” kapuján kilovagolt, leadta ennek a „jelentést”. A kapitány vezény szava elhangzott és a „század-dudás” rázendítette a „Cúm zebet”-ot. Öröm sugárzott le minden arcról és e mellett a legbensőbb fohász fel a mindenek Urához. Következő pár perc, ismét vezényszó és a század megindult hogy fölcserélje állomását. Alig hagyta el a kis csapat a vámházat, midőn a kapitány vissza szólott a trombitásnak „Ruht!” A század dudás lefujt, a tiszturak előre lovagoltak a kapitány úr mellé ugyszintén a századnál beosztva volt ezred-orvos és al-állat-orvos is. A legénység pedig kinek hangja nem volt pipára, a többi azonban vigabbnál vigabb nótára gyujtott reá. — A tiszt urakat pedig elől a kapitány, mitán tisztelgésüket egy barátságos és erőteljes „jó reggelt uraim”-al viszonzta, sorba kínálhatta mente zsebéből elővett kis öblösből mely a legkitűnőbb fajta ó szilvori-ummal volt bélelve. A század tisztikara állott: a kapitány egy főhadnagy két hadnagy az ezred orvos — kire majd később még vissza térünk — és az alállat orvosból. (Katonai nyelven Collega bestialis)

Vigabbnál-vigabb nótázás, a pihenő állomásokon sikerültebbnél-sikerültebb mulatságok, így folyt le néhány nap mire a kis lelkesült csapat Eszékre érkezett. Onnan másnap elindulva át keltek a Dráván és imádva szeretett szülőföldünk szívet, lelket melegítő anya földjét érezték maguk alatt. Alig hogy az utolsó lovaspár is szeretett anyaföldünkre ért, a kapitány a trombitással megfuvatta a „Halt”-ot. A század úgy állott mintha kőből lett vón kivésve. Mindenki érezte, hogy derék jó kapitányok most valami különöset akar. A kapitány erre kardját magasra emelve vezényli: „Absitzen!” (lóról) három egyforma ütem és a derék huszarak mereven állanak lovaik feje mellett. Ismét egy vezényszó: „Kniel nieder zum Gebet!” (térdre imához) „Csákó ab!” (csákót le). Azután siri csend; még a lovak is úgy állottak mintha érezték volna e pillanat szent mivoltát. Most a század trombitája megszólal es elfujja az „imát”, elfujja, de hogy fujja, elsírta úgy, hogy minden egyes legény szeme könybe lábadt. Az ima fuvása elhangzott a kapitány lehajol, megcsókolja az imádott anya földet, mely példáját a tiszturak és a legénység is követte. Mondhatom, hogy e rövid katonai szertartásnál én még életemben megragadóbb jelenetet nem láttam. A legközelebbi néhány rövid vezényszó ismét

lóra pattantotta a századot és folytatták a menetel leirhatatlan pajzán jókedvvel és nótázással.

Egy szép napon azután elérkeztünk úgy d. e. 11 óra felé Szekszárdra. Az egész menetelünk alatt ott folyt le a legvigabb multságunk. Eppen évi vásár volt. Az elszállásoló jó kedvű fiatal hadnagyunk, a ki egyszersmind a tisztok hol élmezésének feladatát is magára vállalta, egyénesen a Nagyvendéglőbe sietett. Ez egy régi, épület volt, nagy bolthajtásos ebédlővel, a mely azonban akkor teljesen üresen állott, lévén akkor igen szép nyári nap és az összes asztalok az óriási kerthelyiségben nyertek elhelyezést. Fiatal víg cimboránk azonban egy okosat gondolt. Süt minket a jöttevő nap eleget menetközben, tehát kitűnő dolog lesz a nagy és hűvös ebédlőben teritetni. Így is történt.

Azután behívatta a hatalmas termetű pohos vendéglős bácsit, kivel össze állította az étlapot és tele rakatta az asztalt, azzal a közismert, de talán kevesebbek által élvezett, híres „szekszárdi bika vérrel”, még pedig abból a herdóból a melyiken az a bizonyos „fekete macska” szokott őrt ülni.

Közben előkerült aztán a derék tisztikar, még pedig alapos étvágy és még óriásibb szomjúsággal felfegyverkezve. A derék jó kapitány, a főhadnagy, a másik hadnagy kollega, az al-állatorvos és végül a mi mindanyunk által rendkívül szeretett és talán éppen ezért agyonra viccett és heccelt jó ezredorvos barátunk is,

Az ezredorvos barátunkat, ki az egész menetben multságunk és rosszabbnál-rosszabb tréfáink közpredáját képezte, kell, hogy egy kissé közelebből megismertessem kedves olvasóimmal. Középtermetű ember, kinek különben nagyon barátságos arcát, sűrű fekete szakál vette körül, egy kissé nagy orra alatt, hatalmas bajusz bozontosított jobbra balra. Lévén ő felső-ausztriai születésű, a magyar nyelvvel nem csak hadi lábon állott, de abból évek hosszu során át, alig tudott néhány szót elsajátítani, de azt is, én uram Istenem hogyan? Például. Ha a beteg huszárt megnézte, az első szava így hangzott: „na okácski nelvem!” Ezzel azt akarta mondani mutasd ki a nyelved.

Magyarországon soha sem volt még állomásozva és így mindég az volt a véleménye, hogy ez egy irtó vad nemzet lehet, a kiknek a hazájában, legalább is minden tekintélyesebb fája mögött, egy-egy Rocca Szándor (értsd Rózsá Sándor) áll, teljes fegyverzetben. Különbben a kedves doktor egy igen szelid természetű és végtelenül türelmes bácsi volt, ki még a legrosszabb tréféért sem tudott komolyan megharagudni. Azonban mindég azt hajtogatta, ha majd Magyarországra kerülünk, ő sosem fogja letenni a kardját és az első magyar, a ki ő reá mérgesen fog csak nézni is, azt ő rögtön lefejezi.

No de ezt azután be is tartotta, már t. i. sosem csatolta le kardját mióta magyar földön jártunk, de lefejezni valakit, erre sosem került a sor. Így felkardozva foglalt helyet ő akkor is, ott a szekszárdi Nagyvendéglő hűvös éttermében, a gazdagon megterített és erősen felvörösboros üvegzett, nagy gömbölyű asztalnál.

Alig hogy az ebéd végére értünk, a „vig cimborá” és „falu rossza” néven is ismert hadnagy felugrik az asztaltól, és a sarokba támasztott gazdátlan nagybőgőt elkezdte kizozni. De alig adott az, már persze a nagybőgő, — néhány sehogy sem összhangzású mély hangot —, lassan kinyillott az ajtó, a melyen át, egy füstös de vigyorgóan mosolygó pófácskájú moré lépett be.

Tán a tiéd ez a nagy hegedű féle? Kérdé a „vig cimborá”. Igenisz a kezit lábát csokolom a vitész uraságnok azs ényim. Nos akkor ide egy-kettőre, azután halljunk egy szép szólót. Alig kezdte a moré hangolni a bőgőjét, egyenkint szállingóztak be a „banda” többi tagjai és mihelyt teljes volt a létszám, beköszöntőül elhuzták a „Rikóczyt”. Nyitott ablakoknál ültünk, évi vásár is volt, tehát akadt az ablakokon bebe bámuló elég, különösen sok „igazhívő”. Ekkor a „vig cimborá” reá kiált a primásra: „Azt huzzad moré, hogy Solem, solem, hepp, hepp, hepp!”

Jaj instálom a némezés vitész uraságokat, azst nem sábad húzni, azst nágyon éiltotta a fősóga bíró úr!

Mér hát mi itt igen jó viszonyban élénk a zsidóság! Sose törődj vele. Aztán meg ha

nem húzod el rögtön, hát valamennyiteket a nagybögöbe dugdoslak! De meg nézzétek csak azt az orvos kapitány urat, már is ráncigálja a kardját dühében. Rajta! Egy-kettő, mert baj lesz!

Igy neki bátorítva szegény morék elkezdették kúzni a kivánt nótát. De a „vig cimborá” reájuk rivalt, hogy: danoljatok is hozzá! Ezt is megcselekedték. — Javában járta a „Solem solem” — midőn kinyitotta a vendégszoba ajtó és azon egy magas természetű szép szőke, nagy szakállal díszített úri ember lépett be. Megállt és tisztelgően meghajlítva magát, a „vig cimborának” ki elébe ment, bemutatva magát mint Dr. N. főszolgabíró. Mivel szolgálhatok, kérdé jókedvűen a hadnagy. Persze ekkor már a jókedv javában állott és különösen nagy mértékben mutatkozott a teemesen fogyasztott „bikavér” hatása, a jó ezredornósnál, ki mikor a belépő utasra meglátta kardját egyre ki és betaszítva hüvelyéből egyre azt kiabálta, persze németül, hogy: „mit akar ez itt? én ezt lefogom fejezni!”

A főszolgabíró úr félszemel az orvos dühöngéseire figyelt és kezdte magát láthatóan nem a legjobban érezni, mire hadnagyunk, ki szintén bemutatkozott volt neki, megvigasztalta, hogy sose tessék vele törődni, az a legjobb lelkű ember a világon, de hát az önök bora hevíti. A cigányok csak húzták tovább a „Solem”-et és ebben az éktelen zajban, végre megszólal a főszolgabíró: nagyon de nagyon kérem az urakat, ne tessék ezt az általam oly szigorúan eltiltott nótát huzatni. Hiszen, ha csak ez az óhaja kedves főszolgabíró uram, ezen könnyen segíthetünk. Ácsi moré! hangzott hadnagyunk harsány hangja, mire a „banda” azonnal elhallgatott. Azután oda vezette a főszolgabíró az asztalhoz és bemutatta az uraknak.

De most már tessék helyet foglalni és elhúzatni a kedvencz nótáját. Engedjenek meg az urak, de én még nem ebédelttem és lévén fiatal házaspár, sietek a feleségemhez. Ebből most az egyszer semmi sem lesz! Tessék csak helyet foglalni. Egy intésre ott volt a teríték is előtte. De még mielőtt a derék főszolgabíró a leveshez kezdhett volna, az egész társasággal „brüder” kellett innia, még pedig jó három decis pohárral a „bikavérből”. — Hogy ennek azután mi lett a hatása, azt könnyen elképzelheti a kedves olvasó. Egy jó óra elteltével már a derék ezredorvos és a főszolgabíró együtt járták a csárdást, még pedig a legvadabbul. Egy másik óra elteltével a főszolgabíró egy székbe vágta magát pihenőre és tele torokból ordított a cigányra: hej moré, azt a vályogvető ős apádat! Azt húzd, hogy solem solem hep hep hepp! — De azután danújatok is hozzá, míg kiszakad a torkotok! 5 óra d. u. Az egész társaság felkerekedik és a piacon keresztül vonul az ottani kávéházba. A főszolgabíró elől, jobbról az ezredorvos és balról az állatorvos ásszisztált neki, a „mégis mozog a föld” legyőzhetésében. Hogy akkor a szépen ápolat nagy szőke szakáll már nagyon is szivárvány színű volt az biztos, de hogy mitől, ez örök titok marad!

Utánunk jött a „banda” éktelen ordítva és játszva, hogy: Solem, solem, hepp, hepp, hepp! Mondhatom, hogy ezen a kis tréfián, a lehető legjobb mulattak a „szegszárdi igaz hívők”. — Este 8 órakor haza szállítottuk barátunkat, kit a kapuban zsinóros megye huszára vett ápolás alá. — Mi reggel 4 órakor ismét lovon ültünk és oda hagytuk a szép Szegszárdot, a hol oly kedvesen és igazán jól mulattunk. Hogy mindezekhez mit szólott a fiatal főszolgabíróné ó nagysága? Ki tudná azt megmondani,

Rombadólt bálvány.

Itt is, ott is sűrű gyertyafény verődött ki a sáros utra a lefüggönyözött ablakok mögül. Minden ház megülte a Megváltó születését, a szeretet ünnepét. Alig egy-két elkésett alak sietett odakünn, mindenki elvonult családjá körébe, vagy jó barátihoz.

Csak egy görnyedt, szemeit a földre szegező ember róttá egyhangú, tétova léptekkel az utcát. Mozdulatain meglátszott, hogy tégly gondolatba van merülve; egy-egy önfeledt magyejtése elárulta, hogy nem különleges szeszély csalta ki a szobából, hogy nincs is célja bolyongásának; csak megy, megy s egy gondolat terhes súlyként nehezedik lelkére.

— Szeretet ünnepe, mormogja maga elé keserűen. Mikor mindenkinek örülni, vigadni

kell. Ez a „szeretet ünnepe”? Más felleli gyönyörűségét e napban, csak én, én kell, hogy magamban, mint számkivetett ödögjek utcáról-utcára. Nincs hova mennem! Gyűlölöm az embereket, a világot . . . talán még Malvint is, ha elem kerülne.

Meg-megül, üresen néz maga elé, majd folytatja bizonytalan utját. Egy sarkon női hang üti meg fülét.

— Jöjjön be szép ember! s már mellette, alig egy lépésnyire van egy kifestett, bár fiatal, de kiélt arcú lány. Gyenge ruhája tanuskodik a nyomorról melyben él.

Frank megáll, s mint kit villám szele ért, megkövülten, merően néz a lányra. Hangja elakad, lélekzétvétele meggyorsul, s alig hallhatóan, tompán, rezegve ejti ki:

— Malvin! . . . Malvin! . . .

Elsápad a lány, futni szeretne, de nem bír, csak állt egyet, kezeibe temeti arcát s odadől a hideg falhoz.

— Malvin! Itt kell magát vizontlátnom? Magát, az én bálványomat!? Ah! Ez a „szeretet ünnepe”? . . .

Megragadja a lány kezét, erősen, görcsösen, s a fájdalom észre téríti a lányt.

— Hagyjon el Dezső! Még tekintetere sem vagyok érdemes!

— Nem! Tudni akarom, hogy került maga ide. Tudni akarom, hogy miért kosarozott ki engem, miért tett boldogtalanná, ta most itt kell látnom?

— Hagyja azt! Menjen! Az én életem ügyis semmi már; legyen magának az a tudat, hogy a kit szeretett: rossz lett s ez vigasztallatja.

— Nem Malvin! Nem láttam hat éve; úgy tudtam, hogy maga boldogan él Krausszal ott, ahova én soha többé nem kíváncsoltam. Akarom tudni, mi vitte erre az életre? Akarom! Érti!

S itt hangja határozott lett, szeme csillogott s már vontá maga után a meglepett, szóhoz sem jutó leányt.

— Bemegyünk egy közeli kávéházba s egy félre eső asztalnál elmond nekem mindent. Itt a hidegben nem lehet magának ácsorogni. Meghül!

— Nem megyek kávéházba! — Inkább, ha nem akar elfordulni tőlem maga is, mint mindenki, jöjjön fel a szobámba, közel lakom.

S megindultak . . . Frank önkéntelenül mind közelebb húzta magához Malvint, míg végre egészen átölelte.

Fenn a szegényes kis szobában a mérsékelt melegség feloldotta az előbbi tartózkodást s Frank szinte el is feledte, kivel ül szemközt, a múltak, rózsás jövőt ígérő múltak Malvinját látta csak maga előtt.

A lány elkezdte felszólítás nélkül beszédét. De nem mint régi szerelmes, hanem mint gyónó a papjának.

— Krauszt szerettem! Nem tudom miért, hogyan, de érte magát cserbe hagytam. És ő . . . megcsalt. Házasságot ígért és — elbuktam. Ez volt az első lépés! A többi már könnyebb volt. Megtudták az emberek és én nem bírtam ki gunyos mosolyukat. Feljöttem Pestre . . . s ott itt lát. Többet ne kívánjon! Láthatja hova sülyedtem! Most már nincs menekvés.

A térfi komoly arcán egy könnyesepp gördült végig, felugrott, letérdelt Malvin elé s szinte kiáltotta, míg átfonta derekát:

— De van! Van menekvés! Az enyém leszel! Mégis az enyém leszel. . . . Akarod!? A lány ráhajította fejét Frank vállára és sirt, sirt, . . . sirtak. Nagysokára újra belekezdett a férfii:

— Nem bánom akárki voltál, akárki vagy: az én szememben maradtál a régi jó, édes Malvin! Kitéröljük a gyászos multat emlékünkből, s ott folytatjuk, ahol ketten elhagytuk. Akarod?

— Nem lehet! Nem szabad! Az volna legnagyobb vétkem, ha most a tied akarnék lenni örökre. Ne akard ezt!

— De igen! Akarom! . . . Mert szeretlek! Szeretlek a régi, igazi, olthatatlan szerelemmel! A forró bensőséges szavak megtörték a lány ellenállását. Elfogadta, visszaadta a hajára, szájára nyomott csókokat és . . . sirt, de most már a boldogságtól.

Reggelig tolyton beszélgettek. Valóban elfeledték az elválásuk s találkozásuk közé esett szomorú időket; festették a jövőt s annak mérhetetlen boldogságát.

Frank azzal távozott, hogy még aznap utánna jár mindennek, hogy egybekelésük minél előbb megtörténhessen. Boldog volt, hogy — bárhogyan is, — de feltalálta bálványát s hogy most az már övé lesz.

Alig várta az estét, hogy megszabadulva a napi gondoktól felkereshesse Malvinját.

Amint belépett a kisszobába, Malvin ott feküdt mereven az ágyban s mellette egy üres morfiumos üveg hevert.

Meghalt! Megölte magát . . .

Jelszó.

1848 karácsonyán történt. Zizegve hullott a hó, az éles vihar nyögve rázta az árokpárti tárgyakat. A nap lemenőben volt és vérvörös fényvel öntötte el a horizontot és a nagy pusztát. Sík, vigaszt nem nyújtó havas rónán zengve-süvitve nyargal végig a hideg szél. Az egyhangú magányt csak itt-ott zavarja meg egy-egy hóval borított fa, cserje, a távolban egy felredőlt kút gém ropog a szélben, mellette egy, a hóban félig elsülyedt rozszant vályogház, füstös, úszkós gerendáit meregetve az égre. Talán csárda volt, hol valamikor vígan folyt a multság, hol vig legények itták a homoki bort és megmutatták, hogy ki a legény a csárdában? . . .

Messze távolról a vakító fehérségen feketélik egy kis csapat. Tizenötven vannak; mind-megannyi lerongyolt, megtört, elcsigázott honvéd. Egyiknek keze, másiknak feje van bekötve, a fehér gyolcsot vörösre festi a kiszivárgó vér . . . Hosszu sorba elnyulva ballagnak a térdig erős, néha egyik elbukik, a többiek felsegitik és hallgatagon mennek tovább . . .

— „Álljunk meg, fiuk!” szól egy bajsz-talan, sápadt ifju, kinek egyenruhájáról megismerjük a honvédhadnagyot. — „Nem lehetünk már nagyon messze a főcsapattól, legfeljebb fél napi járóföld van előttünk. De így, gyalogosan, teljesen elcsigázva, betegen lehetetlen tovább haladnunk.”

A kis csapat megállt és kérdőleg tekintett az ifju vezérre.

— „Takarítsátok egy kissé félre a havat és rakjatok tüzet!” — szól az ifju, három-négy rakás tengeri-kóróra mutatva — „azután rakodjatok le. Koszt nincs, gyujtsatok rá pipára, vagy bagózzatok . . .”

Néhányan tüzet raktak, ketten pedig lestedték egyetlen lovukról a pokrócokat és letakarták beteg lábban fekvő társaikat.

— „Tervem következő”, szólta a hadnagy. „Mi itt maradunk, irányi pedig közlünk fel a lóra és az addigi valányban elvágta a főcsapathoz, hol sürgős segítségel kér számunkra. Fiuk! Ki vállalkozik?”

Mindegyik honvéd, ki csak mozdulni tudott, egyszerre jelentkezett. A hadnagy sápadt arcán büszke mosoly suhant át:

— „Kökény Ferkó! Te fogsz elmenni. Ül fel a lóra és indulj!”

A legény felpattant a lóra és bucsut intve társainak, elvágatott. Rövid ideig még látszott alakja, majd eltűnt a sötétben . . .

— — Lihegve vágatott a ló a koromsötét éjben. Meg-megbotlott, megtorpant, lovása felrántotta fejét és rohantak tovább . . . Versenyt a szélviharral. Szegény fiu szeméből kicsordult a könny és végig pergett az arcán. Vajjon a csikorgó hideg sajtolta-e ki őket, vagy gondolatai? Feltűnt előtte egy barátságos, kis, meleg szoba, az asztal körül ülnek agg szülei, és félhangos ima mellett várják az éjfélt, hogy a misére mehessenek. Az öregek csendes mormogásába belevegyül a nagy köpcös kemence tetejéről az öreg cica dorombolása . . .

— „Megállj! Ki vagy! Jelszó!”

A ló hőkölve áll meg az előtte álló alaktól, ki lövésre készen tartott fegyverrel ismétli a fenti kiáltást.

A legény leugrik lováról, midőn ismét megszólal az előrs:

— Harmadszor kérdelem! Ki vagy! Jelszó! Szegény honvéd letérdel, keresztet vet magára és Jézus nevével ajakán várja a halált . . .

— Mehetsz! — szól az órs, — a mai szent éjszakán Jézus szent neve jelszavunk . . .

Felelősszerkesztő és laptulajdonos

Hlatky Schlichter Gyula.

Kozmetikai Gyógyintézet!!!

Fennáll 1892. óta.

Főorvos: Dr. Jutassy József,

bőrgyógyász, egészségtan-tanár, az orvosi kozmetika legelső és legrégebbi szakorvosa.

Sikereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orrokat csinosra formázunk.

Szépítőszereink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépítő készleteink mindazon szereket tartalmaznak, melyek az illető szépséghibák ellen valók; ezek:

Bőrpoló készlet

szerei a természettől szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, üdítik; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sömörös bőrt finomítják, puhítják, simítják; a petyhüdt bőrt felfrissítik s megmentik a további fonnyadástól; a ráncokat eltüntetik. — Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrgyógyító készlet

a zsiros, fényes, kihevülő, könnyen piruló arcok ápolására (mattá tételére) szolgál; gyógyítja a bőratkát (mitesszer), a pattanást (vimmerli), a bőrlilacsokat (pórus), a tulságos izzadást, vörös kezét, vörös orrot, fagyási foltokat. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrkoptató készlet

szerei feltűnés nélkül használhatók; hófehérré teszik a fakó, sárga vagy barna arcot, a szeplőt, májfoltot gyökeresen elmulasztják. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a tág bőrpórusokat a benne ülő évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a pattanások nyomait, a lencsefoltokat és a kisebb sebhelyeket (himlőhely); leszedi a legmakacsabb szeplőt és májfoltot, a lángvörös rózsapattanást és a kékes borvirágot is. A bőrhámlasztás körülbelül egy heti szobafogsággal jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnövekedés erősítésére. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnövekedés (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes Próbakészlet 10 K. készlet 5 K.

Hajfesték.

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek közt kevés az ártalmatlan és megbízható. **Dr. Jutassy** főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket előteremtenie, mely ez idő szerint a legtekélyesebb: tudniillik csak a haját fogja, a fejbőrt nem, a fehéreműt nem piszkítja, természetes színt ad mely nem fakul és színekben nem játszik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem árthat. Egy adag Dr. Jutassy-féle hajfesték ára használati utasítással 10 K. és kapható a következő színárnyalatokban: arany-szöke, sötétszöke, világosbarna, gesztenyebarna, fekete.

A ki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk felvilágosítást.

A Dr. Jutassy-féle készletek és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FŐRAKTÁR:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 4. szám. Szétküldés utánvéttel. — Kérjük pontosan megjelölni, teljes vagy próbakészlet kívánatik-e, különben teljes készletet küldünk.

Uj utcák.

Minden nagyítás nélkül elmondhatjuk most, hogy az egész város fel van fordulva az új utca elnevezések folytán. És elsősorban a hatóságok, honnan különböző iratokat stb. kell a feleknek kézbesíteni. A jó öreg utcák elmozdított megváltoztak, eddig névtelen utcák, közök neveit kaptak s most nem lehet rajtuk eligazodni. Ez és közönségünk sűrű felszólalásai, kérdezősködései indítanak arra, hogy alább közzé adjuk úgy a megváltoztatott, mint ujonnan elnevezett utcák neveit:

U j n é v	R é g i n é v	J e g y z e t
Bethlen-utca	Szentmihályi-utca	—
Bercsényi-utca	Vármegyház-utca	—
Kossuth Lajos-tér	Városház-tér	—
Rákóczi-utca	Tokaji-utca	—
Árok-utca	Ujszöllő-sor	—
Kórház-utca	Katona kórház-sor	—
Himesi-utca	—	a Kótaji-uti vámtól nyugatra vezető út, mely az Ujszöllőt a Himes-től elválasztja.
Gém-utca	—	a Himesi-utcával párhuzamosan haladó utca, mely a Kótaji-utttól nyugatra halad.
Rigó-utca	H i m e s k e r t	A Himeskerti utcától északra haladó utcák keletről nyugatra haladó sorrendben.
Fürj-utca		
Fecske-utca		
Galamb-utca		
Szalonka-utca		
Sólyom-utca		
Sólyom-köz	—	a Holló-utcát a Sólyom-utcával összekötő köz.
Dob-utca	—	a Holló-utcát a Kossuth-utcával összekötő utca.
Vay Ádám gróf-u.	Pazonyi-utca	—
Jókai-utca	Körte-utca	—
Homok-sor	—	a Városmajortól délkeletre vezető ut.
Homok-tér	—	a Sarkantyú-utcától északra az Epreskert utca északi torkolatánál elterülő tér. Ebből északnyugati irányban a Homok-sor vezet.
Morgó-utca	—	a Sarkantyú-utcától északra az Ószöllő déli részével a keleti oldalon párhuzamosan haladó utca.
Pazonyi-tér	—	a Vay Ádám gróf, illetőleg Selyem-utca északi torkolatánál elterülő térség.
Nyár-utca	—	a Jókai és Selyem-utcát keleti irányban összekötő utcák.
Véső-utca	—	a Vay Ádám gróf-utcát a Zöldsegtérrel összekötő utca.
Hunyadi-ut	Liget-sor	—
Tavaszi-utca	—	a Nyár-utca folytatásaként a Selyem-utcát a Hunyadi-utttal összekötő utca.
Jég-utca	—	a jégpályától keleti irányban vezető utca.
Agyag-utca	B u j t o s	a Hunyadi-utttól keletre a Jég-utcával párhuzamosan haladó utcák északról déli sorrendben.
Belső-körút		
Mák-utca		
Nefelejts-utca		
Ibolya-utca		
Szegfű-utca		
Liliom-utca		
Géza-utca		
István-utca		
László-utca		
Bujtos-utca	Bujtos-sor	—
Bocskay-utca	Orosi-utca	—
Kálmán-utca	—	a Bujtos-utcát a Bocskay-utcával összekötő ut.
Béla-utca	—	a Bocskay- és Kállai-utcák közötti utca.
Luther-utca	Iskola-utca	—
Luther-tér	Templom-tér	—
Gimnázium-köz	—	a Kállai- és Eötvös-utcák közötti köz.
Róka-utca	Róka-köz	—
Turul-utca	—	a Rózsa-utcát a Honvéd-utcával összekötő utca.
Maláta-utca	—	a Serház- és Kisteleki-utcák között levő utca.
Katona-köz	—	a Katona- és Virág-utcák között
Virág-köz	—	a Katona-köz folytatásaként a Virág-utcát a Csapke-utcával összekötő köz.
Tompa Mihály-u.	Salétrom-utca	—
Salétrom-köz	—	a Tompa-Mihály-utca déli torkolatánál a Virág-utcát a Szarvas-utcával összekötő köz.
Huszár-sor	—	a Kisvasutak állomása északi oldalán elterülő házsor.
Deák Ferenc-utca	Rákóczi-utca	—
Vécsey-utca	Zrinyi-utca	—
Kiss Ernő-utca	Bercsényi-utca	—
Petőfi-utca	—	a Gőzfürdőtől délre vezető utca.
Szabolcs-utca	Érkert-utca	—
Tűzoltó-utca	Retek-utca	—
Zrinyi Ilona-utca	Városház-utca	—

Minden jó gazdasszony próbálja meg a
HOFFMANN-féle
pörkölt kávé!

Ujévi
ajándéknak
alkalmas tárgyak
félárban

árusittatnak
KLEIN HERMAN

uri-, nőidivat és kézimunka üzletében
Nyiregyháza.

Hohe cukrázda mellett.

Aki gyomorfájós, bélteteg. étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schumann** gyógyszerész-től **Stöckerauban.**

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a **Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — **Schaumann** gyógyszerész **Stöckerau**-ban. Kapható minden gyógyszerertárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és Dr. Egger J. gyógyszerértára Budapesten.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300—600 K.** **Hecht Bankház** Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

SÍRKÖVEK
mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak mellett kaphatók!
Führer Zsigmond Fiainál
488—52—95 Nyiregyházán,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.

Hirdetések

tölvétetnek e lap kiadóhivatalába.

Széchenyi-ut 27.

vagy

Kiss T. Emma
tűzsdéjében.

Igazán szépet, célszerűt Karácsonyi ajándéknak a legolcsóbban **Lötkovits Arthur és Társa** debr. czeni órás- és ékszerésznél vásárolhatunk. Remekebbnél remekebb dolgok láthatók e 30 év óta óriássá fejlődött üzlet Karácsonyi kiállításán. Érdeklődőknek díjtalanul küld nagy képes árjegyzékéből.

A nyiregyházi kiállításon 100 korona díjjal kitüntetett sárga orpington tenyészetünkön kb. 20 drb. tiszta vérű és külső jellegű

kakas

eladó. Darabja 6 koronától 8-ig.

Nyiregyháza Középtéca 29. vagy **Sima pusztai-tanyán Henzely Andrásné**nál.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehés, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagybúrtonói, Kövidanka, Oportó, S lankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegefajból ezrenként 12—15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím:

Szücs Sándor Fia
szőlőtelepe
Bihardiószeg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A legszebb karácsonyfa dísz kapható:

Papp Géza
fűszer- és csemege
üzletében Nyiregyháza.
Városház-utca 2. szám.

541—15—8

Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya
a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedárusító: **ABELES EMIL** Budapest, V., Váci-út 14.

JÉG GYÁR és
Hűtőtelepek

városok, tejgazdaságok, hentesek, cukrászok, szállodák, kórházak, serfőzők stb. részére.

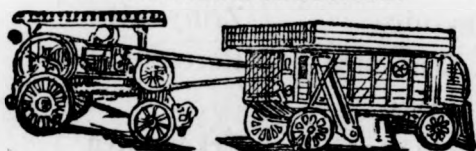
Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Locomobil

Motor

1—600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású
SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra. Fűrész- és famunkáló gépek, fűrésztelepek, asztalos-műhelyek teljes berendezése.

Tartsa pénztárát a falban!

Betörés mentes és tűzbiztos.

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.
Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

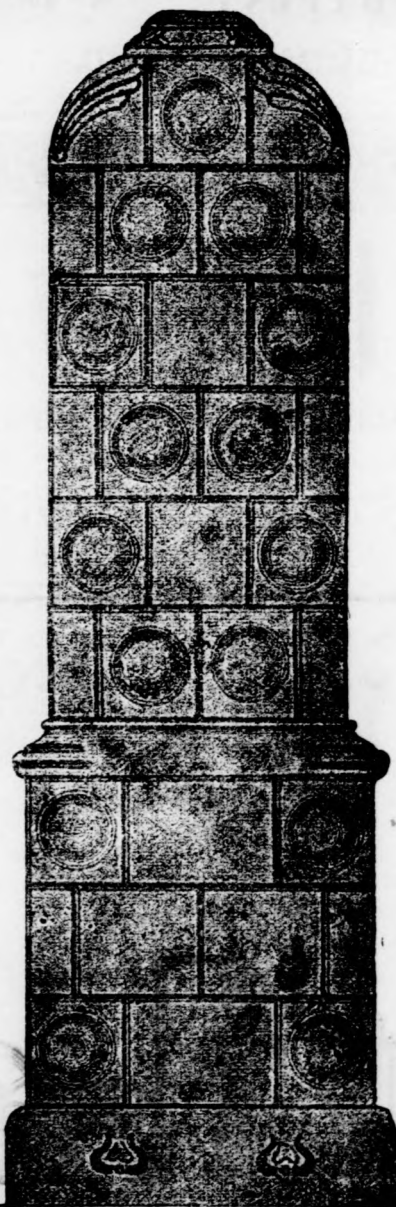
Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöltetik. 530-20-8

Népszerűsége miatt berendezési tárgy.

Az amerikai élelmesség legéleltre valóbb alkotása!

Lórencz Miklós

első szabolcsmegyei cserépkályha gyára NYIREGYHÁZA, Kótaji-utca 52 szám.

Ajánlja a legizlésebb és legmodernebb kályhát **50% olcsóbban** mint bármikor.

- TESSÉK érdeklődni!
- TESSÉK megtekinteni!
- TESSÉK előrelátónak lenni!
- TESSÉK óriási raktárból választani.

Dr. Just Wolfram-lámpa

a leggazdaságosabb és legtökéletesebb fémfonalas izzólámpa.

70% áram megtakarítás

:: a közönséges szénfonalu izzólámpákkal szemben. ::

Szép, kellemes, fehér fény, átlagos égés tartam kb. 1000 óra fény — csökkenés nélkül. — Csakis a Dr. Just Wolfram feliratot viselő lámpák valódiak.

Függő és álló lámpák

30% -al olcsóbbak mint bárhol.

70% áram megtakarítás.

Kapható: **Wassermann Sámuel** üveg- és porcellán üzletében.

Telefon: 121 sz.

Nyiregyháza, Zöldség-tér 21 sz.

Telefon: 121 sz.

GYŐZÖTT A SELYPI PORTLAND, KEVERT, VULKÁN-ROMÁNCZEMENT.

FŐ-ELÁRUSÍTÓ: KLÁR ANDOR CÉG DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 77. TELEFON: 445 sz.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t. Nyirbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:

Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer tinomitott repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napratorgó olaj, Napratorgó táblaolaj, Repcepogácsa darabokban és megőrölve, Napratorgópogácsa darabokban és megőrölve. Finomitott szesz, Rum szesz. Denaturált szesz, Anizsos szesz, tinom buza és rozsliszt.

családi varrógépek a leghasznosabb karácsonyajándékok. :: Üzleteink az „S” címről felismerhetők. :: **Singer Co. varrógép részv.-társ.** Nyiregyháza, Pazonyi-utca 7. 606-2-1

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb Réthy-féle pemetefűcukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér. Csak Réthy-félét fogadjunk el. 572-10-6.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stílusú palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok,

Megfelelő árak.

Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rézbútor nagy raktára.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvosok által ajánlott, kitűnő minőségű

Esterházy cognac
mindenütt kapható!

Az

Esterházy cognac
a közönség kedves itala!
Esterházy cognacgyárTELEFON
31-49.Központi irodája:
BUDAPESTTELEFON
31-49.

V., Csáky-utca 14. szám.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-utca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színű háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményű angol bőr-moket és női szalonnagarnitúrákat, vas, félrez és egész rez hálószobákat, lószőr- és afrik madracokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű mattbútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

370-13-21

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlított fa- és vasbútorokat gyári árban árusítok.

Megérkeztek

a Szörme boák és muffok valamint nagy választékban

az őszi és téli ujdonságok, férfi és női divatcikkekben.

KLEIN HERMAN,

férfi-, nődivat és kézimunka üzletébe.

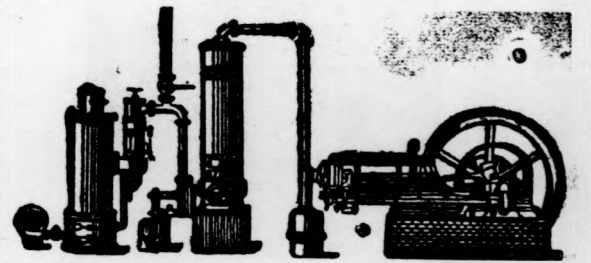
Tokaji-utca (Hohe cukrászda mellett.)

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Go'dberger Davidnál,
Nyiregyháza, Vasuti ut 20**Szabó és Társa.**Most: Budapest, V., Báthori-utca 22. Azelőtt:
Gyár-utca.

Ajánlják úgy faszén, koks, antracit és barnaszén tüzelésre alkalmas szivó-gáz selepeit.

Üzemeltetés költsége körülbelül 1 1/2-2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

LIGHTMANN VILMOS

ezég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és eszközök beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzőbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.